

Årsrapport 1999 – Naturen i arbeid

Innholdsfortegnelse

3	Sammendrag
4	Dette er Statkraft
6	Konsolidering og lønnsomhet (adm.dir)
8	Begivenheter og hovedtall
10	Grafer
12	Styrets beretning
21	Resultatregnskap
22	Balanse
23	Kontantstrømoppstilling
24	Regnskapsprinsipper
27	Noter
45	Revisors beretning
46	Hovedtall
47	Samfunnsregnskap og verdiskapning
48	Statkrafts virksomheter
50	Kraftproduksjon og -handel
53	Restrukturering av kraftbransjen i Norden og på kontinentet
57	Kraftutbyggingsprosjekter i Norge
59	Internasjonal kraftutbygging
60	Statkraft og miljøet
65	Statkraft tar vindkraft på alvor
66	Adresser

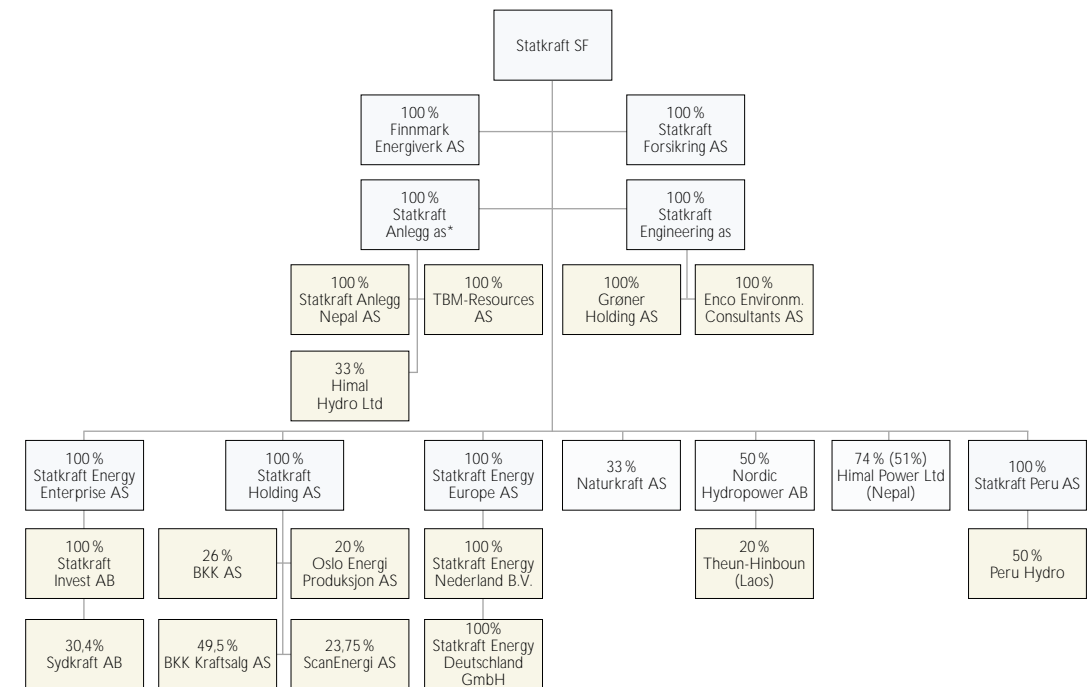
Vedlegg: Faktahefte

Sammendrag

Ved inngangen til år 2000 er Statkraft relativt godt posisjonert i det nord-europeiske kraftmarkedet. Konsernet har mange av de fortrinn som skal til for å utnytte forretningsmuligheter som ligger i restruktureringen av kraftbransjen som nå pågår. Til tross for fallende priser i det konkurranseutsatte nordiske markedet, viser konsernet en robust inntjening og oppnådde et akseptabelt resultat i 1999. Dette skyldes ikke minst en forretningsorientert kultur og effektiv drift. Inntjeningen var imidlertid ikke god nok til å gi en rimelig avkastning på kapitalen. I løpet av året som gikk kjøpte Statkraft seg opp i Bergenshalvøens kommunale kraftselskap (BKK), økte eierandelen i Sydkraft AB og etablerte handelsvirksomhet i Tyskland. I første kvartal i 2000 ble det inngått avtale om salg av Statkraft Anlegg.

Økning av egenkapitalen og utvidelse av lånerammen som vår eier gjennomførte i 1999, gir Statkraft muligheten til å delta videre i restruktureringen av europeisk kraftnæring. I forhold til de andre aktørene i det europeiske markedet, er Statkraft ledende innen kompetanseområder som krafthandel og driftsoptimalisering, men svak dersom størrelse og egenkapital brukes som målestokk. Om Statkraft skal styrke sin posisjon vis a vis utenlandske aktører fremover, må en større del av de verdiene som blir skapt bli igjen i virksomheten, slik at egenkapitalen kan gi rom for videre vekst.

Eierposisjoner

* Det er inngått avtale om salg

Dette er Statkraft

Statkraft, som ble etablert 1. januar 1992, er et statsforetak som eies av staten ved Olje- og energidepartementet og drives etter forretningsmessige prinsipper. Statkraft skal eie, bygge og drive kraftverk, handle med energi og engasjere seg i virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette. Statkrafts visjon er å være et ledende nord-europeisk energiselskap med spisskompetanse innen vannkraft. Statkraft er med sine vel 1500 ansatte en av landets største arbeidsgivere innenfor landbasert energiindustri, og er landets største skatteyder med landbasert virksomhet.

Statkraft er Norges største kraftprodusent og Nordens nest største produsent av vannkraft. Statkraft eier helt eller delvis 91 kraftstasjoner. Foretaket har driftsansvar for 55 av disse, mens 36 drives av andre. Totalt har Statkraft eierskap til 33,7 TWh og står for om lag 30 prosent av landets kraftproduksjon. Foretaket eier 113 vannmagasiner og disponerer vel 40 prosent av landets vannmagasinkapasitet. Statkraft eier to datterselskaper innen området engineering- og anleggsvirksomhet, Statkraft Anlegg as og Statkraft Engineering as.

Statkraft har betydelige eierandeler i andre kraftselskaper. I Norge eier foretaket 20 prosent i Oslo Energi Produksjon, 26 prosent i Bergenhalvøens Kommunale Kraftselskap (BKK) og 49,5 prosent i BKK Kraftsalg. Videre eier foretaket 1/3 av aksjene i selskapet Naturkraft AS. I Sverige har Statkraft en andel på 30,4 prosent i kraftselskapet Sydkraft AB. Sammen med BKK har Statkraft kjøpt en betydelig aksjepost i det danske handelselskapet ScanEnergi A/S, hvor Statkrafts andel er 24 prosent. Statkraft har utvi-

det handelsvirksomheten på Kontinentet ytterligere gjennom etablering av heleide handelselskaper i Nederland og Tyskland.

Statkraft utnytter også sin vannkraftkompetanse gjennom å utvikle, eie og drive kraftproduksjon utenfor Europa. Foretaket har en indirekte eierandel på 10 prosent i kraftverket Theun-Hinboun i Laos og eier 74 prosent i kraftverket Khimti I i Nepal som settes i drift i år 2000.

Statkraft har en konsernstruktur som bygger på konsernets satsningsområder, og er delt inn som følger:

Strategisk forretningsutvikling skal kartlegge og følge opp nye forretningsmuligheter både i Norge, Norden og Nord-Europa. Hovedmålet er å legge et godt grunnlag for beslutninger om selskapets utvikling basert på Statkrafts visjon. Divisjonen skal også ha oversikt over utviklingen i sentrale rammebetingelser for konsernet, og initiere nødvendige tiltak for å søke å påvirke disse. Totalvurderingen av Statkrafts virksomhetsportefølje skjer i samarbeid med stabsfunksjonen Økonomi.

Marked har som hovedmål å maksimere Statkrafts inntekter på kort og lang sikt ved optimal utnyttelse av egne vannressurser og ved å inngå lønnsomme kontrakter for salg og kjøp av kraft.

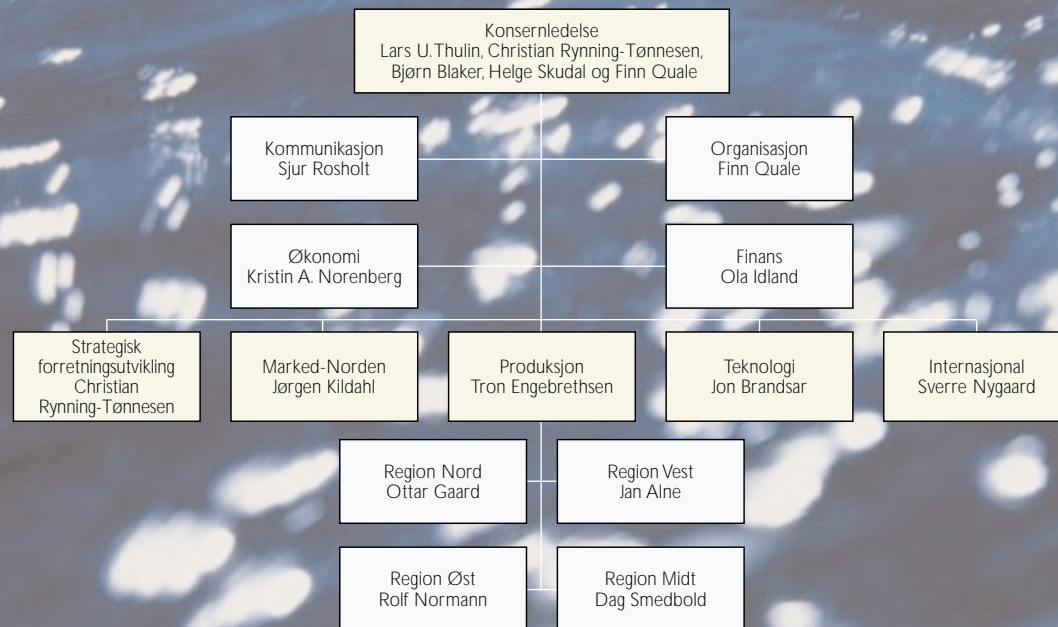
Viktige oppgaver er salg og kundeoppfølging på ulike markeder, markedsanalyse og -strategi, utvikling og oppfølging av ageringsstrategi, inkludert prisprognoser og produksjonsplanlegging. Samtlige salgs- og kjøpskontrakter for kraft i Norden inngår i ansvarsområdet og styres som en total portefølje. Sammen med produksjonsapparatet styres por-

tefølgen slik at maksimal inntjening oppnås, gitt et akseptabelt risikonivå.

Produksjon gjennomfører all teknisk aktivitet for å drive, oppgradere og vedlikeholde bedriftens anlegg for produksjon av elektrisk energi slik at Statkrafts verdiskapning over tid blir størst mulig. Divisjonens ansvar omfatter i hovedsak effektiv utnyttelse av produksjonsapparatet, opprettholdelse av nødvendig tilgjengelighet, gjennomføring av vedlikehold og utvikling av produksjonsapparatet. Hovedtyngden av ressursene brukes til å holde produksjonsanleggene operative og sørge for at realverdien av anleggene opprettholdes og utvikles over tid. Divisjonens operative virksomhet foregår i fire regioner - Region Nord, Region Midt, Region Vest og Region Øst med til sammen 570 årsverk.

Teknologi har som hovedansvar å være teknologisk tilrettelegger og skal planlegge og realisere Statkrafts nye produksjonskapasitet i Norge på en lønnsom måte. Det gjelder både ny vannkraftutbygging og prosjekter basert på andre fornybare energikilder. Divisjonen følger også opp større anlegg og teknologiprojekter og koordinerer Statkrafts FoU-aktivitet. Divisjonen har også ansvaret for oppfølging av prosjekter som Statkraft har interesser eller eierandeler i.

Internasjonal skal bidra til å etablere Statkraft som et internasjonalt profilert energiselskap gjennom å utvikle, eie og drive kraftprosjekter i prioriterte geografiske vekstområder. Divisjonens viktigste aktiviteter er knyttet til utvikling, gjennomføring og oppfølging av Statkrafts engasjementer utenfor Nord-Europa gjennom utøvelse av aktivt eierskap.

Konsolidering og lønnsomhet

Av Adm. direktør Lars U.Thulin

På tross av meget lave kraftpriser i 1999 leverte Statkraft et akseptabelt resultat, men totalrentabiliteten er fortsatt lav. Vi må hele tiden konsentrere oss om lønnsomhet. Vekst og størrelse er ikke noe poeng i seg selv uten at dette gir høyere avkastning. Vår eier skal ha en rentabilitet på de midler som er nedlagt i selskapet som minst skal være på linje med alternative plasseringer. Hver norsk statsborger eier vel 5.000 kroner i vårt selskap. Hvordan vi forvalter disse midlene og bidrar til ytterligere verdiskapning er avgjørende for vår suksess og legitimitet. Stortinget behandlet i høst konvertering av ansvarlig lån til egenkapital og utvidelse av låneramme for Statkraft. Vi er fornøyd med den interesse vi ble møtt med under behandlingen. Samtidig fastsatte man et utbytte for Statkraft på 600 mill. kroner, noe som er godt og vel 60% av overskuddet etter skatt. For et selskap som er tiltenkt en avgjørende rolle under den restrukturering som nå foregår i kraftbransjen, vil et så høyt utbytte være lite fremtidsrettet. Denne erkjennelsen gjorde også Stortinget, og de påla derfor

Regjeringen å utarbeide en langsiktig utbyttepolitikk for vårt selskap. En forutsigbar utbyttepolitikk er viktig i en bransje som er til de grader kapitalintensiv som vår og for et selskap som har ambisjoner om å være et av de ledende energiselskaper i Nord-Europa.

Det avtegner seg nå etter hvert et bilde av hvilke allianser og selskaper som kommer til å dominere kraftbransjen fremover. Størrelse og finansiell styrke vil være faktorer som har stor betydning. Men det vil også være andre elementer som vil være utslagsgivende for hvordan selskapene greier seg i den skjerpede internasjonale konkurransen. Kjernekompetanse innen krafthandel, vanddisponering og drift-optimalisering vil fortsatt bety mye. I tillegg vil de selskaper som har beslutnings-evne og -vilje være i front når den nye eierstrukturen legges.

Statkraft har begrensede ressurser sett i forhold til den store restruktureringen som nå foregår i Norge. Alliansbygging og oppkjøp som vi skal ta del i må være drevet av at vi realiserer større verdier tilbake til de som eier Statkraft. Det finnes synergier å hente med en mer optimal produksjonsstruktur. Dette vil være

styrende for hvordan vi vil forholde oss til de invitasjoner vi får om et nærmere samarbeid med andre selskaper.

Det vil være svært krevende å hente rasjonaliseringsgevinster mens selskapet er i en ekspansiv periode. Ikke desto mindre vil dette bli svært høyt prioritert fremover. Målsettingen må være at den samlede kunnskap og erfaring skal forvandle selskapet til en mer effektiv enhet. Kunnskapsoverføring vil i den sammenheng bli prioritert. Organisasjonsstrukturen vil være i forandring og motivasjonen til å gjøre tingene mer rasjonelle må hele tiden være grunnlaget for de forandringer vi gjør. Det betyr også at vi må vurdere de aktiviteter vi bedriver og stille oss spørsmål om vi er de rette til å utvikle disse aktivitetene videre.

Ny vannkraftutbygging

Statkraft vurderer i dag potensialet for lønnsom kraftutbygging i Norge til å ligge mellom 4 og 5 TWh. De prosjektene som er utviklet lengst er nye kraftverk i Beiarn, Bjellånes og Melfjord samt en erstatning for det gamle Bjølvo kraftverk. Behandlingen av søknaden for Beiarn er kommet lengst, selv om den er forsinket i forhold til opprinnelige planer. Videre arbeid med Bjellånes og Melfjord forventes til avgjørelsen om Beiarn foreligger. Tildelingen av konsesjon for Bjølvo forventes 2. kvartal 2000 og utbygging kan i så fall startes til sommeren.

Begivenheter

Økt egenkapital og større låneramme

Statens ansvarlige lån på 3.85 milliarder kroner til Statkraft ble i 1999 konvertert til egenkapital. Samtidig ble lånerammen utvidet med 10 milliarder til 42 milliarder kroner. Statkraft står nå bedre rustet for videre vekst. For øvrig tar staten ut 600 millioner kroner i utbytte fra Statkraft for 1999.

Statkraft kjøper BKK

I ekstraordinær generalforsamling den 6. januar 1999 besluttet de 20 vestlandskommunene som eier Bergenshalvøens kommunale kraftselskap (BKK) å selge 26% av aksjene til Statkraft. Samtidig kjøpte Statkraft 49.5% av BKK Kraftsalg.

Statkraft styrker eierskapet i Sydkraft i 1999

Statkraft har i løpet av 1999 kjøpt ytterligere eierandeler i Sydkraft AB og eier nå 30,4% og har 28,4% av stemmene. I desember 1999 stengte Sydkraft for øvrig kjernekraftreaktoren i Barsebäck.

Stortinget behandler proposisjon om industrikontrakter

16. juni 1999 behandlet Stortinget St.prp.nr.52 "Om Statkrafts industrikontrakter og leieavtaler". Ordningen med industrikontrakter ble besluttet videreført for i alt 18 industribedrifter. Prisen for disse kontraktene ble fastsatt til 15,5 øre/kWh (1999-priser) for et volum som øker til ca 4,6 TWh i 2011. Samtidig besluttet Stortinget å videreføre utleien av kraftanleggene Sauda I-IV, Svelgen I-II og Tysso II over 30 år fra 2001 til en pris på 15,75 øre/kWh. Inkludert planlagt utbygging innebærer dette at 3,3TWh av Statkrafts kraftportefølje vil bli utleid i perioden.

Statkraft åpner nytt handelskontor i Tyskland

1 september 1999 åpnet Statkraft et handelskontor i Düsseldorf. Rustet med erfaringene fra Skandinavia og Nederland ser Statkraft betydelige forretningsmuligheter i den raske liberaliseringen av kraftmarkedet som nå finner sted i Tyskland.

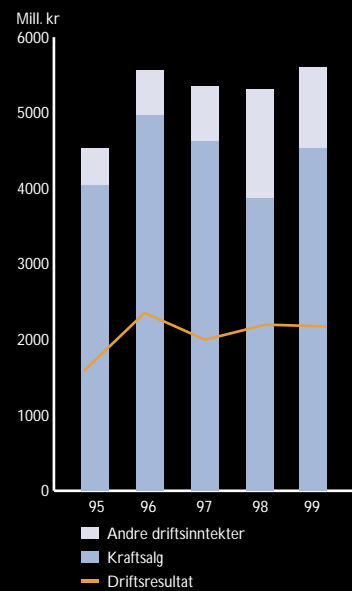

Hovedtall

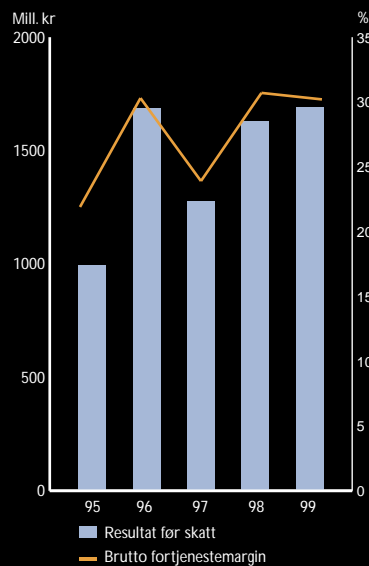
Konsernet

	Enhet	1999	1998	1997	1996	1995
Netto driftsinntekter	Mill. kr	4 912	4 760	4 702	4 698	3 837
Driftsresultat	Mill. kr	2 174	2 198	1 998	2 354	1 589
Årsresultat	Mill. kr	946	887	1 228	455	328
Totalkapital	Mill. kr	47 048	42 411	40 075	39 089	32 821
Egenkapitalandel	%	45,7	40,8	41,6	37,0	33,6
Kontantstrøm fra årets virksomhet	Mill. kr	1 849	1 256	1 427	1 814	1 126
Produksjon (etter pumping og tap)	TWh	32,5	32,4	27,5	32,2	32,0

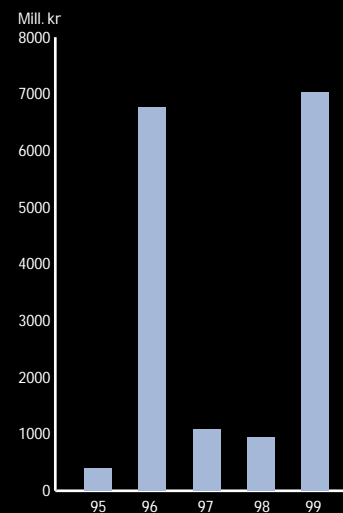
Brutto driftsinntekter

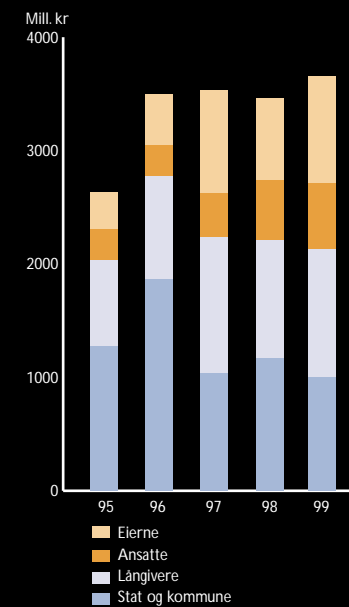
Resultat før skatt

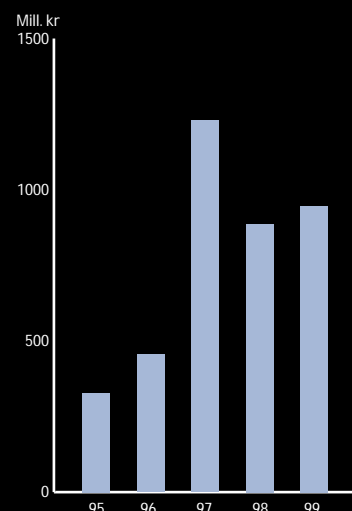
Investeringer

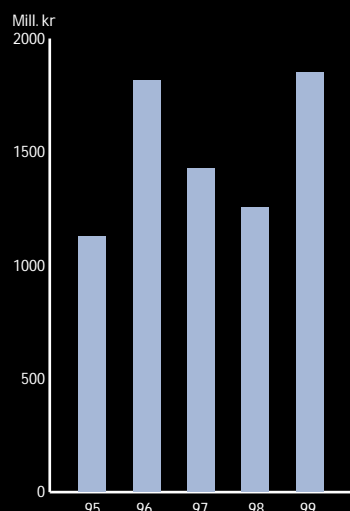
Samfunnsregnskap - fordelte verdier

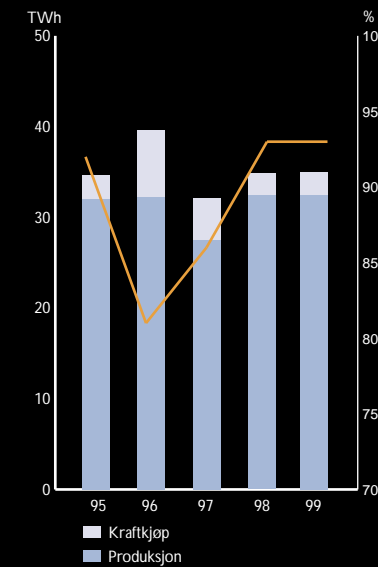
Årsresultat

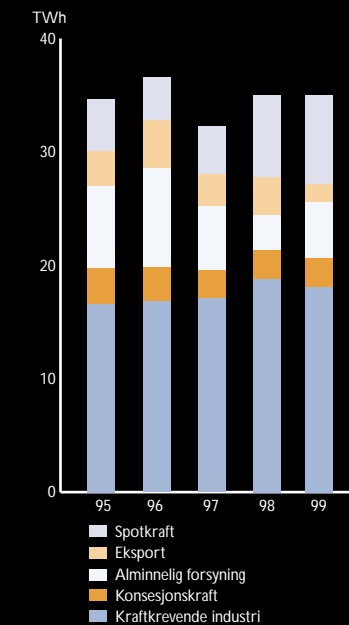
Kontantstrøm fra årets drift

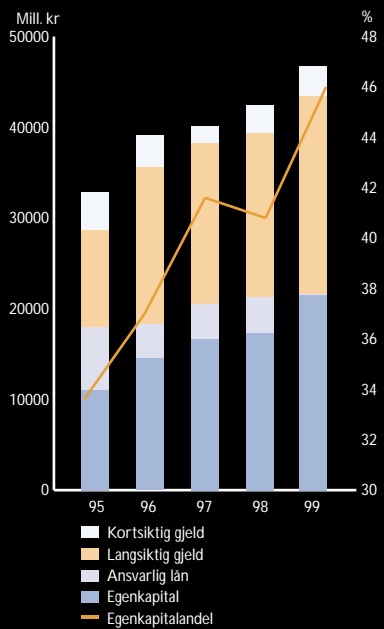
Fysisk kraftbalanse

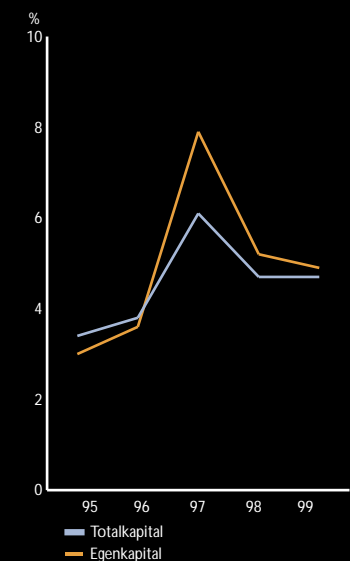
Fordeling av omsatt volum

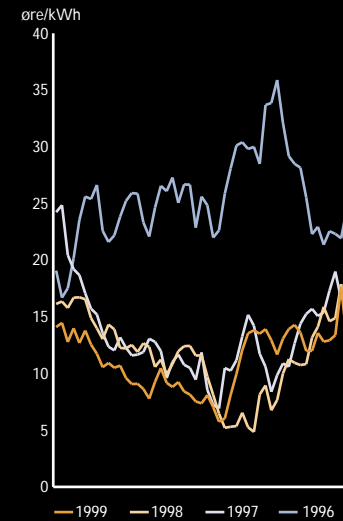
Balansestruktur

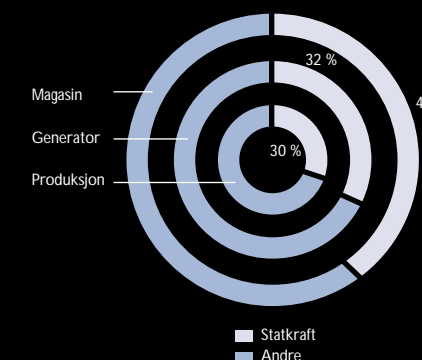
Rentabilitet

Spotpriser

Andel av landets produksjon, generatorinstallasjon og magasinkapasitet

Styrets beretning

Statkraft oppnådde et konsernresultat på 1.691 millioner kroner før skatt i 1999. Det var 60 millioner kroner høyere enn i 1998 og tilsvarer en bedring på 4 prosent. Resultatet etter skatt ble 946 millioner kroner, som var 59 millioner kroner eller 7 prosent høyere enn året før.

Virksomheten innen kraftproduksjon og -handel viste en svakere resultatutvikling enn ventet i 1999. Hovedårsaken til dette var en vanskelig markedssituasjon med mer nedbør og en høyere gjennomsnittstemperatur enn normalt. Året ga den laveste gjennomsnittlige kraftprisen siden 1993. Områdets resultat ble 686 millioner kroner som er en bedring på 44 millioner kroner fra året før. Statkrafts engasjementer i andre selskaper og markeder viste samlet en positiv utvikling med et resultatbidrag før konsernposter på 305 millioner kroner som er 105 millioner kroner høyere enn i 1998. Økningen skyldes i stor grad økte eierandeler i tilknyttede selskaper. Konsernets resultat i 1999 gir en avkastning på egenkapitalen på 4,9 prosent og på totalkapitalen på 4,7 prosent. Til tross for at avkastningen på kapitalen fortsatt ikke er tilfredsstillende, viser konsernet

robusthet i en vanskelig markedssituasjon.

Statkrafts årsregnskap for 1999 er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Kraftproduksjon og -handel

Det nordiske kraftmarkedet. Situasjonen i det nordiske kraftmarkedet gjennom 1999 ble nok en gang preget av en rikelig ressursituasjon og temperaturer som var høyere enn normalt. Fjoråret ble det tredje våte året på rad etter det rekordtørre 1996. I begynnelsen av året lå det an til en svikt i snømagasinene. Imidlertid ble første del av sommeren svært våt og effekten av snøsvikten uteble. For året sett under ett ble nedbøren for Norge og Sverige 110 prosent av normalen. Det nyttbare tilsiget i Norge ble 13 TWh høyere enn det normale, mens Sverige fikk 3 TWh mer enn normalt.

Som følge av høyere temperaturer enn normalt ble forbruket relativt lavt i de nordiske land. I Norge, Sverige og Finland ble veksten fra 1998 henholdsvis 0,2, -0,8 og 1,6 prosent. Forbruket i kraftintensiv industri i Norge viste kun en moderat vekst, mens forbruket til elektrokjeler ble redusert med 14 prosent.

Forbruksveksten ville vært betydelig høyere i Norge og Sverige dersom det justeres for de høye temperaturene. Sammenlignet med 1998 steg temperaturkorrigeret forbruk med knapt 3 prosent i alminnelig forsyning i Norge og 0,7 prosent i Sverige. Den underliggende forbruksveksten i de nordiske land viser således få tegn til redusert veksttakt.

Magasinfyllingen ved inngangen til 1999 var godt over det normale både for Norge og Sverige. Som følge av det høye tilsiget økte magasinene gjennom året og utgjorde for Norge 80 % av kapasiteten ved årets slutt.

Den samlede produksjonen i Norge økte med 5 prosent til 122 TWh. Svensk kraftproduksjon gikk ned med 3 prosent i 1999 sammenlignet med året før, hovedsakelig som følge av at produksjonen var særlig høy i 1998 på grunn av store tilsig.

Høyt tilsig og lavt forbruk førte til at Norge i 1999 ble nettoeksportør av kraft for første gang siden 1995. Eksporten økte fra 4,4 TWh i 1998 til 8,8 TWh i 1999, mens importen gikk ned fra 7,9 til 6,8 TWh. Det betyr at en nettoimport på 3,5 TWh i 1998 ble snudd til nettoeksport på 2 TWh i 1999.

På grunn av den rikelige ressurstilgangen holdt kraftprisene seg lave også i 1999. Sammenlignet med året før sank systemprisen fra 11,7 øre/kWh til 11,2 øre/kWh. Til tross for den svake utviklingen i kraft-

prisen settes det stadig nye rekorder i aktiviteten på den nordiske kraftbørsen. Jylland og Fyn ble inkludert som eget område fra 1. juli, og andelen som omsettes over børs der har vokst svært raskt. Gjennom 1999 har vesentlige hendelser i våre naboland innvirket på markeds-situasjonen. Liberaliseringen av kraftmarkedet i EU nådde en ny milepel tidlig på året da de største forbrukerne skulle ha fri markedsadgang. 1. desember ble kjerne-kraftverket Barsebäck 1 i Sverige stengt. Innføring av CO₂ avgift på kullbasert kraft-produksjon i Danmark ble utsatt til 2001.

Kraftproduksjon og -handel i Statkraft.

I 1999 fikk Norge 110 prosent av normalnedbøren, og det var særlig Vest- og Sørlandet som fikk mer enn normalt. Statkraft fikk også et høyere tilsig, men noe mindre enn resten av Norge. Nyttbart tilsig til Statkraft ble om lag 107 prosent av det normale, mens resten av Norge fikk om lag 114 prosent.

Statkrafts samlede salgbare produksjon ble 32,5 TWh, et nivå som tilsvarer normalproduksjonen. Den viktigste årsaken til at produksjonen ikke ble høyere til tross for mer nedbør og tilsig enn normalt, var at det lenge så ut til å bli en betydelig snøsvikt, særlig i Nord-Norge. Statkrafts produksjon ble derfor relativt lav de første månedene av 1999. Betydelig tilsig deretter medførte produksjon over normalen for å unngå vanntap. Gjennom august og september ble produksjonen holdt høy til relativt gode priser. Normal produksjon gjennom 1999 sammen med høye tilsig har medført at Statkrafts magasinbeholdning er høyere ved utgangen av 1999 enn ved begynnelsen.

Stortinget behandlet i 1999 St.prp. nr. 52 "Om Statkrafts industrikontrakter og leieavtaler". Resultatet av behandlingen har stor betydning for Statkrafts fremtidige rammebetingelser. Tidligere myndighetsbestemte kontrakter med et volum på

ca. 18 TWh fases ut fra 2001 til 2011 og erstattes av:

- En videreføring av ordningen med industrikontrakter hvor 18 navngitte industribedrifter får tilbud om industrikraftavtaler. Avtalenes varighet er 20 år og utgår 31.12.2020. Prisen for kontraktene er fastsatt til 15,5 øre/kWh (1999). Volumet er beregnet til ca. 4,6 TWh i 2011 og trappes deretter gradvis ned til 50% av det opprinnelige tildelingsvolumet.
- Utleie av kraftanlegg til industribedrifter. Leieavtalene omfatter Sauda I – IV, Svelgen I–II samt Tyssø II. Avtalene vil løpe i 30 år fra 2001 og prisen er fastsatt til 15,75 øre/kWh (1999). Med den planlagte utbyggingen i Sauda vil vel 3,3 TWh av Statkrafts produksjonsvolum være bortleid i denne perioden.

Ordningen som er vedtatt er en overgangsordning fra et myndighetsbestemt prisregime til ordinære kommersielle kontrakter. Det er ikke gitt anledning til å tildele nye kontrakter i perioden.

Drift av kraftverkene. Tilgjengeligheten i produksjonsapparatet har vært god i 1999, og det har ikke vært større drifts-avbrudd eller havarier av betydning. Utilgjengelighet som følge av mislykket oppstart og havari utgjorde 1,3 %. Dette var på samme nivå som året før.

Statkraft legger stor vekt på effektivitet i vedlikeholdet av kraftverkene. Det er i 1999 arbeidet videre med å utvikle vedlikeholdsstyringssystemer og en dreining mot et mer differensiert vedlikehold. Målet er å konsentrere innsatsen mot anlegg og funksjoner som gir stor konsekvens ved svikt. Det er videre arbeidet med å forbedre analysene av restlevetid for og sikkerhet ved produksjonsanleggene. De mest omfattende rehabiliteringer er for tiden knyttet til reguleringsanlegg og

dammer hvor Statkraft i forståelse med NVE følger en utbedringsplan som omfatter 32 anlegg hvorav 24 er ferdigstilte. Det er brukt 230 millioner kroner, mens det gjenstår arbeider for 115 millioner kroner. Ytterligere 20 prosjekter er aktuelle for gjennomføring innen 2006.

Ved årsskiftet var det ekstraordinært høy beredskap for å møte eventuelle år 2000-problemer. Som ventet gikk Statkrafts kraftproduksjon normalt uten driftsforstyrrelser av noe slag. De administrative systemene fungerte også uten år 2000-feil. Anslagsvis 20 millioner kroner er brukt på utskiftninger og forberedelser.

Engasjementer i nord-europeiske kraftmarkeder

Utviklingen av de europeiske kraftmarkedene i retning av deregulering og handel over landegrensene, har fortsatt i 1999. Statkraft deltar aktivt i restruktureringen som pågår, blant annet gjennom langsiktige kraftutvekslingsavtaler, etablering av handelsvirksomhet på kontinentet og kjøp av eierandeler i selskaper.

Statkrafts største enkeltinvestering de siste årene er kjøpet av en eierandel i Sydkraft AB i Sverige. Statkraft har i løpet av 1999 kjøpt 7,2 millioner A-aksjer og 14,4 millioner C-aksjer. Etter dette eide Statkraft ved årsskiftet 29,4 prosent av kapitalen i selskapet og 28,2 prosent av stemmene. Ytterligere aksjekjøp i år 2000 har brakt eierandelen opp i 30,4 prosent av kapitalen og 28,4 prosent av stemmene. Sydkraft venter et årsresultat etter skatt på knapt 2 milliarder SEK i år 2000. Den svenske regjeringen besluttet i februar 1998 at utviklingen av landets kjerne-kraft skulle starte med en av reaktorene på kraftverket Barsebäck som er eid av Sydkraft. Reaktoren ble stengt 1. desember 1999. Det ble inngått en frivillig avtale med Regjeringen som kompenserte Sydkraft for bortfallet av denne kapasiteten ved en eierandel i det statseide

selskapet Vattenfalls kjerne-kraftverker i Ringhals. Avtalen må godkjennes av den svenske Riksdagen.

I 1999 etablerte Statkraft krafthandelsvirksomhet i Tyskland for å ta del i forretningsmuligheter i dette markedet. Det norske holdingselskapet Statkraft Energy Europe AS står som eier både av Statkraft Energy Deutschland GmbH og Statkraft Energy Nederland B.V. Sistnevnte ble etablert i 1998 for å drive krafthandelsvirksomhet med utgangspunkt i Nederland. Ved inngangen til 2000 viser det nederlandske markedet betydelig ubalanse med svært høye priser og risiko. Det ventes at markeds-situasjonen gradvis vil normaliseres.

Statkraft ble sammen med BKK Kraftsalg medeier i det danske handels- og sluttbrukerselskapet ScanEnergi i 1999. ScanEnergi er etablert på Jylland og er eiet av 9 danske distribusjonsselskaper foruten de to norske selskapene.

I Norge ble kjøp av 26 prosent i BKK AS, og 49,5 prosent i BKK Kraftsalg AS gjennomført i begynnelsen av 1999.

Kraftutbyggingsprosjekter i Norge

Statkraft ser i dag mulige lønnsomme prosjekter tilsvarende 4 - 5 TWh ny kraft. Dette er i form av fall som ikke er utbygd og uutnyttet potensiale knyttet til eksisterende produksjonsapparat. Det legges vekt på å utvikle prosjektene i kombinasjon av miljøhensyn og teknisk/økonomiske løsninger. De nye prosjektene som er utviklet lengst er nye kraftverk i Beiarn, Bjellånes og Melfjord, samt nytt kraftverk til erstatning for Bjølvo kraftverk. Planendringssøknad for Beiarn ble oversendt fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til Olje- og energidepartementet (OED) i februar 1999 med positiv anbefaling. Behandlingen av søknaden er blitt forsinket, og investeringsstart er derfor utsatt i forhold til tidligere planer. Videre arbeid med Bjellånes og Melfjord avventes

til OEDs avgjørelse for Beiarnutbyggingen foreligger.

Bjølvo kraftverk er gammelt og har pålegg om utskifting av smisveiste rør. Søknad om nytt kraftverk som erstatter det gamle ble anbefalt av NVE i juni 1999, og innstilling er oversendt OED. Statkraft venter tildeling av konsesjon i løpet av 2. kvartal 2000 og vil i såfall kunne starte bygging sommeren 2000.

Som et resultat av behandlingen av St.prp. nr. 52 (1998-99) ble Elkem gitt retten til å foreta tilleggsutbygging i Saudavassdraget basert på en leieavtale med Statkraft fram til 2029. Dette utbyggingsprosjektet er derfor tatt ut av Statkrafts portefølje.

Naturkraft, som eies av Statoil, Norsk Hydro og Statkraft med en tredjedel hver, fikk i januar 1999 utslippstillatelse for nye anlegg på Kårstø og Kollsnes. Tillatelsen ble anket til Miljøverndepartementet, som i hovedsak opprettholdt vedtaket. Utslippskravene kan ikke oppfylles med dagens teknologi og før ordninger for internasjonal handel med CO₂ kvoter er etablert. Statkraft venter en avklaring av situasjonen for gasskraft i Norge i forbindelse med behandlingen av Energimeldingen i Stortinget våren 2000.

Internasjonale kraftutbyggingsprosjekter

Statkraft har vært engasjert i utvikling og utbygging av vannkraftverk i utviklingsland siden begynnelsen på 1990 tallet. Det 210 MW store elvekraftverket Theun-Hinboun i Laos, hvor Statkraft eier 10 prosent, ble satt i drift i 1998. Tilnærmet hele kraftproduksjonen selges til Thailand gjennom en langsiktig kraftsalgsavtale. Selskapet oppnådde i 1999 en produksjon som forventet og et tilfredsstillende økonomisk resultat.

Utbyggingen av det 60 MW store elvekraftverket Khimti i Nepal nærmer seg ferdigstillelse. Lite gunstige fjellforhold har

vanskeliggjort den tekniske fremdriften, men ferdigstillelse er beregnet til juli 2000 som er i henhold til opprinnelig tidsplan. Statkraft eier 74 prosent av aksjene i prosjektselskapet Himal Power Ltd. I 1999 ble det fremforhandlet salg av en aksjepost på 23 prosent til BKK som et ledd i et lenge planlagt nedsalg. Transaksjonen er ikke gjennomført i påvente av nødvendige godkjenninger.

Statkraft har de siste par årene vurdert markedsmulighetene i Latin-Amerika og søkte i 1998, i samarbeid med peruanske partnere, om konsesjon for bygging av et 525 MW elvekraftverk nord for Lima i Peru. I juli 1999 ble det gitt avslag på søknaden. Vedtaket er anket og det er usikkert med hensyn til om og eventuelt når en konsesjon innvilges.

Engineering- og anleggsvirksomhet

Virksomheten i Statkraft Engineering har i 1999 vært preget av vanskelige nasjonale markedsforhold innen enkelte av forretningsområdene og forskyvning og til dels kansellering av enkelte internasjonale prosjekter. Det er arbeidet videre med innføring av en ny konsernstruktur for å bedre ressursutnyttelsen etter at eierandelen i Grøner ble økt til vel 90 prosent i løpet av 1999. Omsetning og årsresultat ble noe lavere enn ventet med henholdsvis 335 og 0 millioner kroner. Selskapet tar sikte på å bedre fremtidige resultater gjennom tettere selskapsintegrasjon og samkjøring av forretningsområdene.

Statkraft Anlegg hadde en omsetning på 420 millioner kroner og et resultat etter skatt på 0,1 millioner kroner. Resultatet ble svakere enn ventet som følge av et presset nasjonalt bygg- og anleggsmarked og svak lønnsomhet på enkelte prosjekter. Resultatet er også påvirket av forholdsvis lav omsetning innen tunnelboring, selv om forretningsområdet har god lønnsomhet. Internasjonal vannkraftutbygging har vært

fokusert på slutføring av prosjekter i Nepal, herunder Khimti-utbyggingen som har vært et av selskapets hovedprosjekter. Det er fortsatt en viss økonomisk risiko knyttet til avslutningen av prosjektet. Utsiktene fremover er preget av lav aktivitet i aktuelle nasjonale markeder og stor konkurranse. Utfordringene ligger i å utnytte mulighetene innenfor tunnelboring og internasjonale prosjekter. For å sikre fortsatt vekst i et internasjonalt marked og samtidig innordne seg bransjens strukturelle endringer i det skandinaviske marked, har selskapet løpende vurdert hensiktsmessige strategiske allianser, inkludert endring i selskapets eierskap. Det er inngått en avtale om salg av selskapet til en større skandinavisk entreprenørgruppe. Prosessen knyttet til salget forventes avsluttet ultimo mars 2000.

Forskning og utvikling

FoU er et viktig virkemiddel for å nå Statkrafts langsiktige mål. Foretaket venter at betydningen av teknologi og innovasjon vil øke i bransjen og vil delta aktivt i utviklingsarbeid knyttet til produksjon av ny energi, samt å utforske muligheter og behov for nye energibærere.

En av de største utfordringene er å sikre den langsiktige lønnsomheten i eksisterende og nye vannkraftprosjekter. Dette kan bl.a. gjøres gjennom anvendelse av nye tekniske løsninger og produksjonsmetoder. Det er et viktig mål å klarlegge miljømessige konsekvenser ved valg av ulike teknologi, og samtidig arbeide for rammebetingelser som best mulig ivaretar kravene til miljøhensyn sammenholdt med forretningsmessige krav. Statkraft har i 1999 også videreført FoU-prosjekter i tilknytning til energidisponering, vedlikeholdsstyring, produksjonsstyring og markedsføring.

Det er viktig for Statkraft å utvikle alternativer til tradisjonell vannkraft, da uutnyttet vannkraftpotensial i Norge er

begrenset. Statkraft utreder for tiden mulighetene for satsning på vindkraft i Norge. Konesjonsøknader for tre steder ble sendt myndighetene i begynnelsen av 2000. Lønnsom utbygging av vindmøller er betinget av at rammebetingelsene legges til rette, bl.a. gjennom tildeling av investerings- og driftsstøtte. Deltakelse i et FoU prosjekt i regi av Norges Forskningsråd om integrasjon av vindkraft i produksjonssystemet har styrket innsikt og kunnskap om utvikling av komponenter, lokale forhold til vindparker og problemstillinger knyttet til overføringsnett.

I tillegg til nye fornybare energikilder, vil fremtidens energisystem kunne kreve en fornybar energibærer, og mye taler for at dette blir hydrogen. Statkraft har startet et prosjekt som ventes å gi en betydelig innsikt vedrørende produksjon, lagring, transport og anvendelse av hydrogen med tilhørende teknologier og disse teknologiers potensiale i fremtiden.

Resultatregnskapet

Inntekter. Konsernet hadde i 1999 en samlet omsetning på 5.601 millioner kroner. Dette var en økning på 287 millioner kroner fra 1998.

Netto driftsinntekter ble 4.912 millioner kroner mot 4.760 millioner kroner året før. Økningen på 152 millioner kroner tilsvarer vel 3 prosent.

Kraftsalg etter fradrag for overføringskostnader bidro til netto driftsinntekter med 3.836 millioner kroner. Dette var 524 millioner kroner mer enn i 1998. En vesentlig del av økningen gjelder tilbakeføring av tidligere avsetninger knyttet til tvistesaker hvor det nå foreligger rettskraftige avgjørelser. Korrigert for dette var økningen i netto kraftomsetning 118 millioner kroner som tilsvarer 3 prosent. Den beskjedne endringen i inntektene fra kraftsalget gjenspeiler at situasjonen i kraftmarkedet var forholdsvis lik for de to årene, med rikelig krafttilgang og lave priser.

Andre driftsinntekter bidro med 1.076 millioner kroner i 1999. Dette var 372 millioner kroner mindre enn året før. Nedgangen skyldes at inntektene i 1998 ble godskrevet med vel 450 millioner kroner i gevinst ved salg av andel i Svar tisen kraftverk. Korrigert for dette viste andre driftsinntekter en økning fra 1998 til 1999 på 95 millioner kroner eller 10 prosent. Av denne økningen kom 46 millioner kroner fra økt omsetning i datterselskaper.

Kostnader. Driftskostnadene økte med 176 millioner kroner, fra 2.562 millioner kroner i 1998 til 2.738 millioner kroner i 1999. Økningen knytter seg i det alt vesentlige til datterselskapene, og har bl.a. sammenheng med deres økte omsetning. Kostnadene til drift og vedlikehold innen kraftproduksjon og -handel viste en ubetydelig økning.

Netto finanskostnader økte med 43 millioner kroner, fra 882 millioner kroner i 1998 til 925 millioner kroner i 1999. Hovedårsaken til dette er økte rentekostnader knyttet til økt opplåning, bl.a. i forbindelse med kjøp av eierandeler i andre selskaper.

Skatter og avgifter. Skatter ble kostnadsført med 744 millioner kroner i 1999 mot 741 millioner kroner i 1998. Betalbar skatt var 60 millioner kroner lavere i 1999 enn i 1998.

Med konsesjonsbetingede avgifter og erstatninger i tillegg, beløp den samlede skatte- og avgiftsbelastningen i 1999 seg til 975 millioner kroner. Det tilsvarer 51 prosent av resultatet før skatter og avgifter. Det er betydelige nivåforskjeller på skatter og avgifter knyttet til kraftproduksjon mellom landene i det nord-europeiske kraftmarkedet, og norske kraftprodusenter er underlagt en vesentlig større skatte- og avgiftsbelastning enn produsenter i andre land. Tilsvarende gir tarriferings-systemene for fordeling av overføringskostnader mellom produsenter og mottakere av kraft en relativt høyere belast-

ning for norske produsenter enn i andre land. Det bør arbeides for en harmonisering av disse rammevilkårene som gir norske produsenter samme vilkår som konkurrentene.

Resultat. Driftsresultatet i 1999 beløp seg til 2.174 millioner kroner, mot 2.198 millioner kroner i 1998.

Det er i 1999 innarbeidet resultatandeler fra de tilknyttede selskapene Sydkraft AB, Oslo Energi Produksjon AS og BKK AS med 442 millioner kroner, mot 315 millioner kroner året før. Økningen skyldes i hovedsak kjøpet av en eierandel i BKK i 1999 og økt eierandel i Sydkraft.

Resultatet før skatter ble 1.691 millioner kroner, mot 1.631 millioner kroner i 1998. Etter skatter og minoritetsinteresser utgjorde årsresultatet 946 millioner kroner, mot 887 millioner kroner året før. Årets operasjonelle virksomhet ga en netto kontantstrøm på 2.099 millioner kroner.

Balanse, investeringer og likviditet Statkraft foretok i 1999 samlede investeringer på 7.003 millioner kroner.

165 millioner kroner ble investert i egne kraftanlegg i Norge og knytter seg til en rekke rehabiliteringsprosjekter både på kraftverk og dammer. 226 millioner kroner gjelder investeringer i anlegg m.v. i daterselskaper, herunder utbygging av Khimti-prosjektet i Nepal.

6.635 millioner kroner ble brukt til kjøp av eierandeler i andre selskaper og til kapitalinskudd i internasjonale kraftutbyggingsprosjekter. Dette omfatter først og fremst kjøp av en 26 prosent eierandel i BKK AS og ytterligere kjøp av aksjer i Sydkraft AB.

Foretakskapitalen ble ved slutten av året økt fra 15,4 milliarder kroner til 19,25 milliarder kroner, gjennom konvertering av resterende ansvarlig lån fra staten på 3,85 milliarder kroner. Samtidig ble Statkraft SFs vedtektsfestede ramme for totale låne- og

garantiforpliktelser hevet fra 32,5 milliarder kroner til 42,5 milliarder kroner. Foretaket er dermed godt rustet for en videre ekspansjon.

Statkraft var aktiv i lånemarkedene både i Norge og i utlandet i løpet av året. Det ble foretatt nye langsiktige låneopptak på 5,9 milliarder kroner. Nedbetaling av langsiktige lån utgjorde 2,3 milliarder kroner. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på foretakets lån var ved utgangen av året 4,6 år. Totale låne- og garantiforpliktelser for Statkraft SF utgjorde 24,5 milliarder kroner ved utgangen av året. Foretaket har således rom for å øke sine låne- og garantiforpliktelser med inntil 18 milliarder kroner i forhold til den fastsatte rammen på 42,5 milliarder kroner. Statkrafts langsiktige rating er fortsatt Aaa fra Moody's og AA+ fra Standard & Poor's.

Statkraft hadde en tilfredsstillende likviditet gjennom året. Konsernets likviditetsbeholdning var ved utgangen av året på 1,4 milliarder kroner. Ubenyttede trekkrettigheter beløp seg i tillegg til 2,1 milliarder kroner. Til sammenligning utgjorde kortsiktige lån og første års avdrag på langsiktige lån 2,5 milliarder kroner. Konsernets samlede egenkapital utgjorde ved årsskiftet 21,5 milliarder kroner, som tilsvarer en egenkapitalandel på 46 prosent.

Arbeidsmiljø

Ved utgangen av 1999 tilsvarer te bemanningen i Statkraftkonsernet 1.328 årsverk fordelt på 778 i morselskapet og 550 i daterselskaper. I tillegg hadde bedriften ansvar for 28 lærlinger.

Sentrale områder for utvikling av organisasjonen i 1999 har vært utarbeidelse av utviklingsplaner og stillingsplaner, gjennomføring av kompetanseutviklingsprosjekter bl.a. innen fagopplæring og prosjektledelse samt videreføring av lederutvikling gjennom sentrale og lokale lederutviklingsprogrammer.

Det er i 1999 arbeidet med å implementere tiltak for en mer effektiv driftsorganisasjon innenfor produksjonsapparatet, basert på en kartlegging av forbedringspotensialet som ble gjennomført i 1998. Etter en sammenhengende positiv utvikling i HMS-tallene fra 1992 til 1998, fikk Statkraft i 1999 en økning i skadetall og sykefravær. I 1999 hadde Statkraft konsern 24 skader med fravær, mot 15 året før. Skadefraværsfrekvensen (H1-verdien) var 11 mot 7 i 1998. Skadefrekvensen ut fra skader totalt, med og uten fravær (H2-verdien) var 20,1 mot 13,6 i 1998.

Skadefraværstallet eller skadealvorlighetsgrad (F-verdien) var på 110, mot 104 året før. Det var ingen alvorlige skader i konsernet i 1999.

Sykefraværet økte fra 3,1 prosent i 1998 til 4,2 prosent i 1999. Dette skyldtes i hovedsak økning i langtidsfraværet.

Styret har merket seg utviklingen i HMS-tallene og vil følge forbedringstiltak og resultater nøye fremover. Det er igangsatt arbeid for å gjennomgå og forbedre rutiner og holdninger rundt risikokartlegging og sikkerhet, samtidig som det vurderes ulike tiltak for å snu den negative trenden i sykefraværet.

Ytre miljø

Vannkraft er en ren og fornybar energikilde. I et globalt klimaperspektiv er vannkraft miljøvennlig sett i forhold til andre dominerende energibærere, og aktiviteten i konsernet fører ikke til utslipp av betydning.

Imidlertid medfører også utbygging og drift av vannkraftanlegg inngrep i naturen og påvirkning av miljøet. Virksomheten er underlagt omfattende konsesjonsbetingelser med tilhørende reglementer og bestemmelser som er ment å avbøte uheldige effekter på det ytre miljø. Statkraft har gjennomført kartlegging av miljøaspektene som helhet, og det er redegjort for dette i en egen rapport. Statkraft har

en omfattende dialog med lokale og sentrale myndigheter og deltar i og finansierer en rekke forskningsaktiviteter knyttet til miljøaspekter ved vannkraft og alternativ energi.

Kompenserende miljøtiltak i form av vedlikehold av terskler, fisketrapper og andre biotopjusterende tiltak inngår i den daglige driften og foregår kontinuerlig. I 1999 ble om lag 450.000 smolt og settefisk av yngel av laks, sjørørret og innlandsørret satt ut. Statkraft eier og driver 5 settefiskanlegg.

Statkraft har i 1999 hatt enkelte brudd på krav om minstevannføring. Det arbeides med å forbedre utstyr, rapporteringsrutiner og oppfølging. Videre er det registrert 4 mindre oljeutslipp fra transformatorer. Utslippene har raskt blitt tatt hånd om, transformatorene reparert og utslippene har ikke ført til påviselige skader.

Breslam fra Svartisen blir ført ut i Holandsfjorden med driftsvannet gjennom Svartisen kraftstasjon og er synlig som blakket vann. Etter at kjøringen av kraftverket er normalisert, har forholdene i sjøen blitt bedre det siste året. I samarbeid med Statens forurensningstilsyn og lokale miljømyndigheter vurderer Statkraft ytterligere tiltak.

Det er reist påstander om innhold av miljøfarlige stoffer i en steinfylling etter Svartisenutbyggingen. Saken er fulgt opp med vannprøver, og det er ikke dokumentert noen form for forurensning som kan tilbakeføres til Statkrafts virksomhet. Grunnlaget for saken har likevel ført til et forelegg fra Økokrim. Dette er påklaget, men endelig avgjørelse er ikke falt. Kartlegging av mulig forurensning fra andre deponier og steintipper fra tidligere anleggsdrift er sluttført. Sluttrapport er ferdigstilles i første halvår 2000.

Tvistesaker

Det nye skattesystemet som ble innført

fra 1997 har ikke gitt opphav til rettssaker ennå, men Statkraft har reist søksmål om ligningen for 1997. Tvisten gjelder hvorvidt det ved beregningen av grunnrenteinntekten skal gjøres fradrag for produksjonsavgiften.

I forbindelse med kraftutvekslingsavtalen med danske ELSAM har det oppstått tvist om enkelte elementer i forbindelse med det økonomiske oppgjøret mellom partene. Statkraft har i henhold til avtalen brakt spørsmålene inn for voldgift ved Stockholm Handelskammars Skiljedomsinstitutt.

I desember 1998 ble Statkraft sammen med Troms kraftforsyning saksøkt av Nordland fylkeskommune og AS Nordlandskraft. Bakgrunnen er at Statkraft har kjøpt Troms kraftforsyning sin rett til uttak av 17,5 prosent av produksjonen i Kobbelv kraftverk. Det er fremforhandlet et forlik som forutsetter partenes godkjenning.

Fra tidligere har Statkraft tvistesaker som fortsatt er under behandling vedrørende sentralnettskostnader ved levering av konsesjonskraft og manøvreringsreglement for Kjela kraftverk.

Det er i regnskapet gjort en nøktern vurdering av forpliktelsene vedrørende de pågående tvistesakene.

Fremtidsutsikter

Sett i et lengre perspektiv har Statkraft over flere år hatt en betydelig resultatforbedring. Inntjeningen er imidlertid ikke tilstrekkelig til å gi en rimelig avkastning på egenkapitalen. Det vil derfor fortsatt være en prioritert oppgave å bedre foretakets inntjening.

I et marked med stadig strammere kraftbalanse vil Statkraft utnytte sin kompetanse til fortsatt videreutvikling av vannkraftpotensialet i Norge. Samtidig vil det bli lagt økende vekt på å utvikle annen fornybar energi på kommersiell basis, herunder vindkraft.

Dereguleringen av det europeiske kraftmarkedet og økende konkurranse har medført omfattende strukturendringer. Utviklingen får også konsekvenser for det nordiske kraftmarkedet. Statkraft vil ta del i forretningsmuligheter slike endringer medfører både i det nord-europeiske og nordiske markedet for å møte fremtidens krav til kraftselskapene. Fokus vil være rettet både mot allianser med, og kjøp av andeler i, andre selskaper, og deltagelse i krafthandelsvirksomhet. Videre vil fokus være rettet mot å utvikle selskapets ressurser og kompetanse innenfor markedsføring og et fleksibelt produksjonssystem for å møte de betydelige utfordringer Statkraft vil stå overfor i årene fremover. Statkraft vil innenfor fastsatte rammer fortsette sin satsing på vannkraftutvikling i land der det fortsatt er utbyggingsmuligheter, med basis i sin prosjektkompetanse.

Statkraft går inn i år 2000 med vannmagasiner som er høyere enn normalt. Forutsatt mer normale tilsigs- og markedsforhold enn i 1999, vil dette kunne forbedre resultatet av kraftproduksjon og -handel i 2000. Det er imidlertid fortsatt lave priser i markedet og en vanskelig markedssituasjon. Det knytter seg derfor stor usikkerhet til resultatutviklingen, men det antas at resultatet i 2000 vil bli på linje med resultatet i 1999.

Resultatdisponering

Styret anser at utbytte fra Statkraft må fastsettes under hensyn til foretakets sentrale rolle i energisektoren. Statkraft bør ha finansiell evne og soliditet til å delta som en sentral aktør i utviklingen av det norske og nord-europeiske kraftmarkedet og til å gjennomføre større prosjekter. Styret har på denne bakgrunn anbefalt en utbyttepolitikk der 30 prosent av konsernets resultat etter skatt utbetales i utbytte.

I årsregnskapet for 1998 foreslo styret i

tråd med dette å utbetale et utbytte på 216 millioner kroner. I foretaksmøtet i juni 1999 ble dette utbyttet fastsatt til 309 millioner kroner som tilsvarte den frie egenkapitalen ved utgangen av 1998. Økningen i utbyttet på 93 millioner kroner er regnskapsført i 1999.

Adgangen til å dele ut utbytte reguleres av Statsforetaksloven, hvor det heter at nettoformue som overstiger innskuddskapitalen kan deles ut. Dersom begrens-

ningsreglene som gjelder for utdeling av utbytte i aksjeselskaper hadde blitt lagt til grunn, ville den frie egenkapitalen vært 661 millioner kroner. Styret har tatt opp spørsmålet om å harmonisere Statsforetaksloven med Aksjeloven på dette punktet overfor myndighetene.

Den anbefalte utbyttepolitikken ville innebære et utbytte for 1999 på 284 millioner kroner. I Olje- og energidepartementets budsjett for år 2000 er utbyttet fra

Statkraft for 1999 satt til 600 millioner kroner. Styret tar dette til etterretning og foreslår følgende disponering av årsoverskuddet for 1999 (i millioner kroner):

Statkraft SF

Utbytte	600
Overført til annen egenkapital	86
Årsoverskudd	686

Statkrafts styre
Bærum, 7. mars 2000

Hans O. Bjøntegård
Styreformann

Britt Solvik

Anders Eckhoff

Halvard Kaasa

Marit Büch-Holm

Odd Vanvik

Jon Ivar Nåsund

Tom Andersen

Toril Mølmshaug

Lars Uno Thulin
Adm. direktør

Resultatregnskap

konsern			Beløp i mill. kr	Note	Statkraft SF		
1999	1998	1997			1999	1998	1997
4 525	3 866	4 627	Kraftsalg	2,3	4 539	3 865	4 628
1 076	1 448	726	Andre driftsinntekter	4	410	828	381
5 601	5 314	5 353	Brutto driftsinntekter		4 949	4 693	5 009
-689	-554	-651	Overføringskostnader		-690	-553	-651
4 912	4 760	4 702	Netto driftsinntekter		4 259	4 140	4 358
644	597	436	Arbeidskraftskostnader	5,19	335	309	260
231	231	220	Erstatninger og konsesjonsavgifter	6	231	225	220
-	-	456	Produksjonsavgift		-	-	456
1 064	904	768	Andre driftskostnader	7	730	695	663
799	830	824	Ordinære avskrivninger	11,12	759	793	787
2 738	2 562	2 704	Driftskostnader		2 055	2 022	2 386
2 174	2 198	1 998	Driftsresultat		2 204	2 118	1 972
442	315	255	Resultatandel i tilknyttede selskap	13	-	-	-
210	156	217	Finansinntekter	8	354	295	276
-1 135	-1 038	-1 193	Finanskostnader	8	-1 118	-1 056	-1 209
-925	-882	-976	Netto finansposter		-764	-761	-933
1 691	1 631	1 277	Resultat før skatter		1 440	1 357	1 039
-636	-696	-654	Betalbare skatter	9	-637	-646	-613
-108	-45	615	Endring utsatt skatt	9	-117	-69	662
-744	-741	-39	Skattekostnad		-754	-715	49
947	890	1 238	Årsresultat før minoritetsinteresser		686	642	1 088
-1	-3	-10	Minoritetsinteresser		-	-	-
946	887	1 228	Årsresultat	10,18	686	642	1 088
600	309	-	Utbytte		600	309	-
346	578	1 228	Til annen egenkapital		86	333	1 088
-	-	-	Avgitt konsernbidrag		14	-	-

Balanse

konsern			Beløp i mill. kr	Note	Statkraft SF		
1999	1998	1997			1999	1998	1997
EIENDELER							
2 123	2 230	2 272	Immatrielle eiendeler	11	2 026	2 143	2 209
26 095	26 520	27 272	Varige driftsmidler	12	24 600	25 214	26 757
14 348	7 616	7 262	Invest. i datterselskap og tilknyttet selskap	13	8 262	5 752	5 612
1 698	1 372	1 159	Øvrige finansielle anleggsmidler	14	8 184	3 928	3 530
44 264	37 738	37 965	Anleggsmidler		43 072	37 037	38 108
31	31	30	Varer		30	30	30
1 308	1 326	927	Fordringer	15	1 114	1 195	868
146	1 520	402	Investeringer	16	6	1 405	402
1 299	1 796	751	Bankinnskudd, kontanter og lignende	17	1 012	1 623	322
2 784	4 673	2 110	Omløpsmidler		2 162	4 253	1 622
47 048	42 411	40 075	Eiendeler		45 234	41 290	39 730
EGENKAPITAL OG GJELD							
19 250	15 400	15 400	Selskapskapital	18	19 250	15 400	15 400
-	-	-	Overkursfond		-	-	-
19 250	15 400	15 400	Innskutt egenkapital		19 250	15 400	15 400
83	87	25	Minoritetsinteresser		-	-	-
-	-	-	Fond for vurderingsforskjeller		-	-	-
2 170	1 835	1 244	Annen egenkapital	18	1 444	1 359	1 016
2 170	1 835	1 244	Opptjent egenkapital		1 444	1 359	1 016
21 503	17 322	16 669	Sum egenkapital		20 694	16 759	16 416
127	12	172	Avsetning for forpliktelser	19	99	-2	160
82	3 921	3 850	Ansvarlig lån	20	-	3 850	3 850
21 681	18 097	17 470	Annen langsiktig gjeld	21	21 018	17 782	17 641
21 890	22 030	21 492	Langsiktig gjeld		21 117	21 630	21 651
1 348	500	-	Rentebærende gjeld	22	1 348	500	-
573	611	632	Betalbar skatt	9	578	572	591
1 734	1 948	1 282	Annen rentefri gjeld	23	1 497	1 829	1 072
3 655	3 059	1 914	Kortsiktig gjeld		3 423	2 901	1 663
47 048	42 411	40 075	Egenkapital og gjeld		45 234	41 290	39 730
2 105	2 109	1 887	Pantstillelser	24	2 105	2 106	2 109
2 466	1 426	1 553	Garantiansvar	24	2 172	1 780	1 231

Statkrafts styre
Bærum, 7. mars 2000

Hans O. Bjøntegård
Styreforman

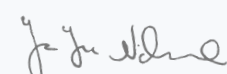

Britt Solvik

Anders Eckhoff

Halvard Kaasa

Marit Büch-Holm

Odd Vanvik

Jon Ivar Nålsund

Tom Andersen

Toril Mølmshaug

Lars Uno Thulin
Adm. direktør

Kontantstrømoppstilling

konsern			Beløp i mill. kr	Note	Statkraft SF		
1999	1998	1997			1999	1998	1997
LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN							
946	887	1 228	Årets resultat		686	642	1 088
-4	-507	-10	Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler		-1	-463	-6
799	830	824	Ordinære avskrivninger		759	793	787
108	46	-615	Endring utsatt skatt/Utsatt skattefordel		117	69	-662
1 849	1 256	1 427	Tilført fra årets virksomhet		1 561	1 041	1 207
18	-730	200	Endring i lager, debitorer og kreditorer		-189	-610	164
-215	-50	-255	Resultatandel i tilknyttede selskaper		-	-	-
447	529	518	Endring i andre kortsiktige poster		527	778	528
2 099	1 005	1 890	Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	1 899	1 209	1 899
LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ INVESTERINGER							
-391	-1 347	-281	Investeringer i varige driftsmidler		-161	-563	-286
23	1 772	31	Salg av varige driftsmidler (salgssum)		16	1 771	13
-6 635	-286	-676	Investeringer i andre foretak		-2 510	-136	-89
-7 003	139	-926	Netto likviditetsendring fra investeringer	B	-2 655	1 072	-362
LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ FINANSIERING							
5 928	-	1 073	Opptak av ny langsiktig gjeld		5 743	-	1 073
-2 314	-632	-441	Nedbetaling av langsiktig gjeld og ansvarlig lån		-2 584	-632	-441
-581	1 646	-1 757	Endring i langsiktige fordringer og gjeld		-4 413	656	-2 289
3 033	1 014	-1 125	Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-1 254	24	-1 657
-1 871	2 158	-161	Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	-2 010	2 305	-120
3 316	1 153	1 314	Likviditetsbeholdning 01.01.		3 028	723	843
1 445	3 311	1 153	Likviditetsbeholdning 31.12.		1 018	3 028	723

Regnskapsprinsipper

Regnskapsregler

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med lovkrav og norske regnskapsstandarder. Statkraft SF er etablert som et statsforetak, og virksomheten reguleres særskilt gjennom Lov om Statsforetak. Selskapet har endret en del regnskapsprinsipper i samsvar med regnskapsloven 1998. Det vises til note 1 for beskrivelse og virkning av disse prinsippendringene.

Konsolidering og konsernregnskap

I konsernregnskapet inkluderes de selskaper hvor Statkraft har bestemmende innflytelse. Dersom et datterselskap vurderes å være uvesentlig for konsernet, kan dette føre til konsolideringsutelatelse.

Datterselskaper kjøpt eller etablert i løpet av året inkluderes fra og med kjøps-/etableringstidspunktet. Datterselskaper innarbeides i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for datterselskapets aksjer og bokført egenkapital er, på basis av en mer- og mindreverdianalyse, henført til de av selskapets eiendeler og forpliktelser som har andre verdier enn de bokførte. Eventuell mer-/mindre verdi som ikke kan henføres til identifiserbare eiendeler og forpliktelser, behandles som goodwill/negativ goodwill. Selskapenes interne omsetning og mellomværende er eliminert i konsernregnskapet. Videre er intern fortjeneste ved egne investeringsarbeider eliminert.

Utenlandske datterselskapers resultatregnskap omregnes til norske kroner etter gjennomsnittskurser for året. Balansen omregnes til valutakurs ved regnskapsårets slutt. Eventuelle omregningsdifferanser føres mot annen egenkapital.

Kraftverk med delt eierskap, dvs. verk Statkraft driver, men der andre er medeiere, og verk andre driver, men der Statkraft er medeier, er ført opp i balansen med verdien av Statkrafts eierandel fordelt etter bruttometoden. Produsert kraft, med unntak av konsesjonskraft, disponeres av medeierne direkte. Statkrafts andel av kraften er inkludert i brutto kraftsalg. Driftsinntekter og driftskostnader for

øvrige er inntatt etter bruttometoden i samsvar med Statkrafts forholdsmessige eierandeler.

Uttatt kraft fra deleid selskap organisert som aksjeselskap er inkludert i brutto kraftsalg. Statkrafts andel av øvrige driftsinntekter og driftskostnader er inkludert i henhold til aksjonæravtale. Aksjene bokføres til kostpris.

Kraftverk som er utleid til andre, føres brutto i regnskapet. Brutto leieinntekter bokføres under andre driftsinntekter, og driftskostnader m.v. bokføres under vedkommende kostnadsart.

Tilknyttede selskaper, definert som selskaper der Statkraft har betydelig, men ikke bestemmende innflytelse, er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet dersom de er av vesentlig størrelse. Dette medfører at konsernets andel i det tilknyttede selskapet er medtatt som anleggsmiddel i balansen til kostpris regulert med andel av akkumulert resultat etter skatt i det tilknyttede selskapet, minus mottatt utbytte, avskrivninger på eventuelle merverdier og eventuelle valutajusteringer. Konsernets andel av det tilknyttede selskapets resultat etter skatt minus eventuelle merverdiavskrivninger vises på egen linje i konsernets resultatoppstilling.

Prinsipper for inntektsføring og kostnadsføring

Inntektsføring av varer og tjenester foretas som en hovedregel ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Utbytte fra selskap der man har bestemmende innflytelse, inntektsføres etter opptjeningsprinsippet, mens utbytte fra andre selskap inntektsføres etter kontantprinsippet. Kontrakter med vesentlige forskuddsbetalinger inntektsføres i henhold til levering. Renteinntekter fra forskuddet klassifiseres som driftsinntekter.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter i krafthandelen er finansielle bilaterale kontrakter, termin-

markedskontrakter (futures og forwards) og opsjoner. Verdsettelsen av de finansielle instrumentene er avhengig av om de anses som sikring eller trading. Verdsettelsesprinsippene fremgår av avsnittet om inntektsføring av krafthandel nedenfor.

Opsjonspremier

Betalte og mottatte opsjonspremier for fremtidige kraftleveranser på faste betingelser avsettes i balansen og resultatføres i takt med realiseret levering, eventuelt på tidspunktet for bortfall av opsjonen, på det tidspunktet det gjøres en motforretning eller på det tidspunkt det blir klart at opsjonen har lavere verdi enn betalt premie.

Inntektsføring av krafthandel

Kraftproduksjon Kraftproduksjonen i Statkraft føres til inntekt som produsert volum multiplisert med salgspris.

Sikring Statkraft prissikrer kraftproduksjonen ved inngåelse av fysiske og finansielle kontrakter. All fysisk og finansiell handel som ligger innenfor egen produksjonsevne, regnskapsføres som sikring. Produksjonsevne defineres som den produksjon man med 80 % sikkerhet vil oppnå. Som sikring regnes både salgs- og kjøpsposisjoner. Tap/gevinst på sikringskontrakter, beregnet som marginen mellom kontraktpris og spotpris, bokføres ved realisering og presenteres som en korreksjon til kraftsalgsinntektene. I mellomliggende perioder foretas ingen verdivurdering. Dersom netto salgforpliktelser overstiger produksjonsevnen, overføres sikringskontrakter til tradingporteføllen basert på LIFO-prinsippet.

Trading Fysiske og finansielle salgs- og kjøpskontrakter som ikke dekkes av egen produksjonsevne, regnskapsføres som trading. Tradingkontrakter verdsettes etter laveste verdis prinsipp på porteføljebasis. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst ikke tas til inntekt. Kontrakter opprinnelig inngått som trading, overføres ikke til sikringsporteføllen selv om de kan dekkes av produksjonsevnen. Disse verdsettes etter laveste verdis prin-

sipp på porteføljebasis. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst ikke tas til inntekt.

Løpende tilvirkningskontrakter

Konsernselskapene benytter løpende avregning av prosjekter som inntektsføringsprinsipp. Dette innebærer at fortjeneste inntektsføres i takt med fremdriften av prosjektene. Et prosjekts fortjeneste defineres som inntekter minus henførbare kostnader. Henførbare kostnader omfatter materialer, personalkostnader, underentreprenører, maskinleie og lokal administrasjon.

Løpende avregning av prosjekter i arbeid innebærer i mange tilfeller usikkerhet og skjønsmessige vurderinger. Det endelige resultatet for de enkelte prosjekter vil derfor kunne avvike fra det som er reflektert i regnskapene i mellomliggende år. For prosjekter som ventes å gi et samlet tap, er totale estimerte tap i sin helhet kostnadsført per 31.12.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd vurderes særskilt, og blir regnskapsmessig behandlet som en korreksjon til den posten tilskuddet er ment å dekke.

Erstatninger

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett o.l. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger, og dels løpende, i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft m.v. Engangserstatninger blir for nye kraftanlegg aktivert på anleggsinvesteringen og avskrevet over anleggets levetid, mens løpende utbetalinger blir kostnadsført når de påløper. Kapitalisert verdi av løpende fremtidige erstatningsutbetalinger er beregnet og vist i note.

Konsesjonsavgifter

Det blir årlig innbetalt konsesjonsavgifter til stat og kommuner for den økning av

vannkraften som innvinnes ved regulering og vannoverføringer. Avgiftene er dermed varige så lenge konsesjonær benytter seg av reguleringene i vassdraget som avgiften er basert på. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper. Kapitalisert verdi av fremtidige avgifter er beregnet og vist i note.

Produksjonsavgift

Produksjonsavgiften var en særavgift på produksjon av elektrisk kraft som utgjikk fra og med 1998 i forbindelse med innføringen av nytt skattesystem.

Utviklings- og forprosjekteringskostnader

Prosjektutvikling og forprosjektering kostnadsføres frem til kritisk hendelse. Kritisk hendelse anses inntrådt når nødvendige vedtak og godkjenning foreligger. For innenlandsprosjekter innebærer dette vedtak i styret samt eventuelt godkjent konsesjon, og for utenlandsprosjekter vedtak i styret og etablert finansiering (financial closing).

Vedlikeholdsutgifter

Gjennomført vedlikehold blir løpende kostnadsført.

Skatter

Det ble innført nye skatteregler for kraftbransjen fra og med 1997. Både Statkraft SF og datterselskapet Finnmark Energi- verk er underlagt disse skattereglene, mens de øvrige datterselskapene er underlagt vanlig overskuddsbeskatning i henhold til skatteloven. Konsernet står derfor overfor fire forskjellige typer skatt, nemlig eiendomsskatt, naturressursskatt, grunnrenteskatt og overskuddsskatt.

Eiendomsskatt Eiendomsskatt er en overskuddsuavhengig skatt, og beregnes på grunnlag av eiendomsskattetakster. Eiendomsskatten utgjør inntil 0,7 % av disse takstene. Nye regler for beregning av eiendomsskatt vil bli innført med virkning fra 2001.

Naturressursskatt Naturressursskatt er

en overskuddsuavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Overskuddsskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatt som overstiger overskuddsskatt kan fremføres med renter til senere år, og blir bokført som en forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er til en viss grad overskuddsavhengig. Den blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og kraft på langsiktige kontrakter over syv år, brukes faktisk kontraktpris. Denne beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget netto grunnrenteinntekt.

Friinntekten utgjør 9 % av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket. Grunnrenteskatten utgjør 27 % av netto grunnrenteinntekt ved det enkelte verket. Eventuell negativ grunnrenteinntekt per kraftverk kan fremføres mot senere positiv grunnrenteinntekt med renter i samme kraftverk. Denne inngår da som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skattefordel i grunnrentebeskatningen, sammen med utsatt skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller vedrørende driftsmidler i kraftproduksjonen. Ved beregning av utsatt skattefordel i grunnrentebeskatningen hensyntas friinntekt, basert på at denne fremstår som en korreksjon til nominell særskattesats. Estimert for effektiv grunnrenteskattesats er basert på beregninger foretatt for alle kraftverk hvor det er sannsynliggjort positiv grunnrenteinntekt innen en tidshorisont på 15 år. Den gjennomsnittlige skattesatsen over valgt tidshorisont er 20%, og denne er benyttet som effektiv skattesats på utsatt skattefordel i grunnrentebeskatningen.

Overskuddsskatt Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet be-

står av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underkudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner, for eksempel konsernbidrag, føres mot egenkapitalen.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år, klassifiseres uansett som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder utgifter til forskning og utvikling, er balanseført i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt.

Varige driftsmidler

Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler blir aktivert og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid fra det tidspunkt driftsmidlet blir satt i ordinær drift. Investeringer i verk som ikke drives av Statkraft SF, avskrives tilsvarende etter en gjennomsnittlig avskrivningssats.

Pålopte kostnader til egne investeringsarbeider i konsernet behandles som kostnadsreduksjoner. Byggelånsrenter på større investeringer blir beregnet og aktivert. Vannfallrettigheter og rettigheter til å overta kraftverk som hjemfaller, er aktivert til kost og avskrives ikke. Fremtidige hjemfalte kraftverk vil bli avskrevet fra overtakelsestidspunktet.

Aksjer og andeler i datterselskap og tilknyttet selskap

Disse er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som finansinntekt. Aksjeposter i tilknyttet selskap av vesentlig størrelse er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet, mens aksjeposter av uvesentlig størrelse er behandlet etter kostmetoden også i konsernregnskapet.

Andre anleggsaksjer og andeler

Disse er vurdert etter kostmetoden både i selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som finansinntekt.

Lagerbeholdning/reservedeler

Innkjøpte standardvarer og reservedeler knyttet til drift av kraftverk klassifiseres som omløpsmiddel, og vurderes til laveste verdis prinsipp. Reservedeler som ikke har karakter av standard vare og som er knyttet til særskilte anleggsmidler eller grupper av anleggsmidler, balanseføres og avskrives over anleggsmidlenes levetider.

Magasinbeholdninger

Magasinert vann beholdningsføres ikke. Opplysninger om mengde vann i magasinene er gitt i note.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Aksjer, obligasjoner, sertifikater o.l.

Aksjer klassifisert som omløpsmidler, og obligasjoner, sertifikater o.l., klassifisert som omløpsmidler, er for hver av grup-

pene vurdert til laveste verdis prinsipp på porteføljebasis.

Valuta

Pengeposter i valuta omregnes til balansedagens kurs. Forpliktelser i valuta som er etablert med sikte på å sikre eiendeler eller fremtidige inntekter i samme valuta, bokføres imidlertid til kursen på opp-takstidspunktet. Gjeld i konsernregnskapet som sikrer eiendeler som er omregnet til dagskurs, omregnes også til dagskurs. Omregningsdifferanser føres direkte mot egenkapitalen.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser behandles i regnskapet i samsvar med prinsippene i Foreløpig Norsk Regnskapsstandard for pensjonskostnader. Selskapets pensjonsordning er å anse som en ytelsesplan.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader, og består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse og forventet avkastning på pensjonsmidlene.

Forskuddsbetalt pensjon er differansen mellom virkelig verdi av pensjonsmidlene og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser, og føres som langsiktig eiendel i balansen. Tilsvarende fremkommer en langsiktig gjeld i regnskapet når pensjonsforpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Virkning av endrede forutsetninger, estimatavvik ved beregning av pensjonsforpliktelsen og forskjellen mellom forventet og faktisk avkastning på pensjonsmidlene, resultatføres i den periode de oppstår.

Prinsipper for kontantstrømopstilling

Kontantstrømopstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metode. Dette innebærer at man i analysen tar utgangspunkt i foretakets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

NOTER

NOTE 1 ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP M.V.

Endring av regnskapsprinsipp

Med virkning fra 1. januar 1999 innførte Statkraft SF nye regnskapsprinsipper i samsvar med regnskapsloven 1998. Den største endringen er at utsatt skattefordel der fremtidig bruk av fordelene er sannsynlig, nå balanseføres. Virkningen av prinsippendringene er ført mot egenkapitalen, og effekten på egenkapital er vist nedenfor.

beløp i mill. kroner	konsern	Statkraft SF
	EK 1.1.99	EK 1.1.99
Dagskurs på pengeposter i valuta	10	10
Balanseføring av utsatt skattefordel	1 429	1 350
Sum	1 439	1 360

Sammenlignbare tall

Sammenligningstallene i resultat og balanse er omarbeidet i henhold til de nye prinsippene.

Omklassifiseringer

Foretaksrådet vedtok et utbytte for 1998 på 309 mill. kroner, noe som var 93 mill. kroner høyere enn det styret i Statkraft SF foreslo. Som en følge av dette er 93 mill. kroner reklassifisert fra egenkapital til kortsiktig gjeld i 1998-regnskapet.

NOTE 2 KRAFTSALG

Statkraft optimaliserer sin kraftproduksjon ut fra en vurdering av verdien av tilgjengelig vann mot den faktiske og den forventede fremtidige spotpris. Dette gjøres uavhengig av inngåtte kontrakter. Dersom Statkraft har fysiske leveringsforpliktelser som avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Nødvendige spotkjøp føres som en korreksjon mot kraftsalg. Fysiske og finansielle kontrakter benyttes for å sikre den underliggende produksjonen i form av inngåelse av salgs- eller kjøpsposisjoner. Salgsposisjoner inngås for å sikre prisen på en nærmere fastsatt andel av fremtidig planlagt produksjon. Kjøpsposisjoner inngås for å justere sikringsnivået dersom forutsetningene endres og det viser seg at Statkraft har en for høy sikret posisjon. Alle kontrakter føres som en justering av den underliggende inntekten fra produksjonen basert på marginen mellom kontraktpris og spotpris.

beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
	1999	1998	1997
Produksjon til spotpriser	3 654	3 773	3 720
Industrikontrakter	-266	-452	-487
Prissikring frie kontrakter	387	459	1 101
Øvrige netto inntekter kraftsalg ¹⁾	764	85	294
Sum	4 539	3 865	4 628

1) Inkluderer gevinst/tap på trading, margin ved produksjonsoptimalisering, utvekslingskontrakter med utlandet og konsesjonskraft fremmedverk.

Statkraft har følgende langsiktige salgskontrakter med kraftkrevende industri og treforedlingsindustrien til priser fastsatt av Stor tinget, samt leveringsforpliktelser til konsesjonskraftavtagere til selvkost (tallene er ikke justert for eventuelle St.prp 52 kontrakter):

tall i TWh	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Faste salgavtaler	20,7	20,7	20,7	20,4	20,5	17,6	15,9	13,8	11,7	11,7	11,6

I tillegg har Statkraft andre fysiske kontraktsforpliktelser av varierende varighet både til innenlandske og utenlandske kunder. Statkraft har ingen langsiktige fysiske kjøpsforpliktelser av vesentlig betydning.

Nåverdien av kontraktsporteføljen er avhengig av hvilke forutsetninger som legges til grunn for bl.a avkastningskrav og prisbaner. Frie kontrakter omfatter både fysiske og finansielle kontrakter inngått på kommersielle vilkår. Per 31.12.99 anslås nåverdien av Statkrafts frie kontrakter for perioden 2000-2010 (ekskl. eksportkontrakter) til ca.100- 150 mill. kr.

Omsatt energivolum fordeler seg på de ulike geografiske markedene på følgende måte:

tall i TWh	Statkraft SF		
	1999	1998	1997
Hjemmemarked (inkl. Sverige og Finland)	31,0	31,5	26,9
Danmark	0,7	0,7	0,6
Tyskland	0,8	0,2	-
Sum	32,5	32,4	27,5

NOTE 3 MAGASINBEHOLDNING OG SALGBAR PRODUKSJON

tall i TWh	magasinbeholdning			maksimal kapasitet	salgbar produksjon			
	31.12.1999	31.12.1998	31.12.1997		1999	1998	1997	Middel
	28,5	25,3	24,8	33,1	32,5	32,4	27,5	32,3

I et normalår vil magasinbeholdningen variere omkring en middelbeholdning med -11 TWh ved et minimum i april og +5 TWh ved et maksimalnivå i oktober. Økningen av magasinene i løpet av 1999 er et resultat av et høyere tilsig av vann enn normalt. Denne magasindisponeringen vil påvirke Statkrafts produksjonsevne og resultat i senere år, dog avhengig av fremtidig tilsigs-situasjon.

NOTE 4 ANDRE DRIFTSINNTEKTER

1999	konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
	1998	1997	1999		1998	1997	
223	181	204	Inntekter ved utleie av kraftverk	223	197	216	
121	77	92	Inntekter ved utleie av overføringsanlegg	119	78	90	
720	663	416	Øvrige leieinntekter og salg av tjenester	60	62	65	
10	507	10	Gevinst ved salg av anleggsmidler	6	471	6	
2	20	4	Skatterefusjoner fra år før 1992	2	20	4	
1 076	1.448	726	Sum	410	828	381	

Skatterefusjonene gjelder tilbakebetalinger av skatt fra kommuner vedrørende årene før etablering av statsforetaket.

I henhold til forskrift til energiloven gis separat regnskapsinformasjon om resultatene innen sentralnett, regionalnett og distribusjonsnett (monopolvirksomhet) for Statkraft SF, jfr. inntekter ved utleie av overføringsanlegg over. Tallene for 1999 blir endelig avregnet i løpet av 2000.

Inntektsramme for 1999 er 103,3 mill. kr.

beløp i mill. kroner	sentralnett		regionalnett		distribusjonsnett
	1999	1998	1999	1998	1999
Driftsinntekter ¹⁾	65,3	56,0	31,6	19,1	0,1
Driftskostnader	26,6	26,9	15,6	13,7	0,9
Resultat	38,7	29,1	16,0	5,4	- 0,8
Korreksjon ²⁾	9,5	2,4	9,3	12,2	5,0
Korrigerert resultat	48,2	31,5	25,3	17,6	4,2
Avkastningssats	25,2 %	13,8 %	12,2 %	12,2 %	25,5%

1) Inntekter vedrørende fremmeddrevne verk er ikke med.

2) Inntekter for 1999 er korrigerert med økning i inntektsramme for 1997 og 1998 (korreksjon mindreinntekt).

NOTE 5 LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

1999	konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
	1998	1997	1999		1998	1997	
507	484	371	Lønn	268	257	206	
72	61	34	Folketrygdavgift	35	30	29	
51	31	28	Pensjonskostnader	31	21	24	
14	21	3	Andre ytelser	1	1	1	
644	597	436	Sum	335	309	260	

Lønn til administrerende direktør i Statkraft SF utgjorde kr 1.459.000 i 1999, mens annen godtgjørelse utgjorde kr 90.000. Styrehonorar til styrets medlemmer utgjorde kr 945.000, herav kr 160.000 til styrets formann. Administrerende direktør har pensjonsalder 65 år med rett til 66% av årslønnen, uavhengig av opptjeningsgrad på pensjoneringstidspunktet. Ved avgang mellom 60 og 65 år vil administrerende direktør fortsatt ha mulighet til å oppnå disse pensjonsvilkårene, ved å gjennomføre avtale som foreligger for gjensidig nedtrapping. Denne avtalen innebærer en gjensidig nedtrapping av arbeidsoppgaver og arbeidsvederlag. Tilsvarende ordning gjelder også for de andre medlemmene av konsernledelsen. Administrerende direktør og konsernledelsen har ikke vederlagsordninger ved opphør utover det som er omtalt ovenfor, det eksisterer heller ingen bonusordninger. Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 1999 var for konsernet 1.504 og for morselskapet 832.

NOTE 6 ERSTATNINGER OG KONSESJONSAVGIFTER

1999	konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
	1998	1997	1999		1998	1997	
186	194	181	Konsesjonsavgifter	186	194	181	
45	37	39	Erstatninger	45	31	39	
231	231	220	Sum	231	225	220	

Konsesjonsavgifter prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskifte 5 år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert 5. år. Årlige og varige erstatningsutbetalinger til kompensasjon for skade eller ulempe som er påført ved vannkraftutbygginger, prisjusteres etter samme regler som for konsesjonsavgifter. Nåverdien av løpende og varige konsesjons- og erstatningsforpliktelser knyttet til kraftanleggene, er beregnet til hhv. 2,79 og 0,34 milliarder kr diskontert med en rente på 7 % i h.t. forskrifter for innløsning.

NOTE 7 **ANDRE DRIFTSKOSTNADER**

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
309	252	202	Materialer	30	50	44
245	252	206	Fremmedytelser	340	311	247
83	81	116	Kostnader utleide kraftverk	83	81	116
64	50	58	Kostnader kraftverk drevet av andre	64	50	58
2	1	2	Tap på fordringer	1	-	2
-	17	-	Nedskrivning av aksjer	17	17	-
361	251	184	Øvrige driftskostnader	195	186	196
1 064	904	768	Sum	730	695	663

Øvrige driftskostnader øker som følge av økt aktivitet i datterselskapene, samt høyere aktivitet knyttet til vedlikeholdsprosjekter.

Honorar til revisor for Statkraft SF ble i 1999 kostnadsført med kr 810.000 for eksternrevisjon, kr 3.030.000 for internrevisjonstjenester og kr 3.450.000 for annen bistand. Tilsvarende ble kr 1.084.000 og kr. 1.338.125 kostnadsført i norske datterselskap for henholdsvis eksternrevisjon og annen bistand.

NOTE 8 **FINANSINNTEKTER OG -KOSTNADER**

Finansinntekter:

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
-	-	-	Renteinntekt fra foretak i samme konsern	180	161	95
185	154	216	Annen renteinntekt	153	136	119
25	2	1	Annen finansinntekt	21	-2	62
210	156	217	Sum	354	295	276

Finanskostnader:

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
-	-	-	Rentekostnad fra foretak i samme konsern	-	-22	-6
-1 112	-1 029	-1 200	Annen rentekostnad	-1 112	-1 028	-1 198
-23	-9	7	Annen finanskostnad	-6	-6	-5
-1 135	-1 038	-1 193	Sum	-1 118	-1 056	-1 209

Netto finans:

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
-925	-882	-976	Sum	-764	-761	-933

NOTE 9 **SKATTER**

Skattekostnad for 1997 og 1998 er omarbeidet i henhold til nye prinsipper. I 1997 og 1998 inngikk fremførbar naturressursskatt i utsatt skattefordel, som på grunn at øvre-grense regelen ikke ble balanseført. I regnskapet for 1999 er fremførbar naturressursskatt tatt inn som en forskuddsbetalt skatt, og slik er det også vist for 1997 og 1998.

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
448	451	421	Naturressursskatt	442	446	417
335	349	341	Eiendomsskatter	331	344	337
-5	-56	-79	Tilbakebetalt/-ført skatt for tidligere år	-5	- 56	- 79
778	744	683	Overskuddsuavhengig skatt	768	734	675
190	263	331	Overskuddsskatt	177	218	292
-183	-223	-237	Utlignet overskuddsskatt ¹⁾	-177	-218	-233
-265	-228	-184	Forskuddsbetalt skatt ²⁾	-265	-228	-184
116	126	113	Grunnrenteskatt	116	126	113
-	14	-52	Endring vedr. tidligere år/omarbeiding	18	14	-50
-142	-48	-29	Overskuddsavhengig skatt	-131	- 88	-62
636	696	654	Betalbar skatt	637	646	613
108	45	-615	Endring utsatt skatt	117	69	-662 ³⁾
744	741	39	Skattekostnad	754	715	-49

1) Kraftverksbeskatningen muliggjør utligning av overskuddsskatt til staten mot betalt naturressursskatt. I 1997 var utligning av overskuddsskatt begrenset til fellesskatt til staten (21,25 %). F.o.m. 1998 vil all selskapskatt tilfalle staten, og hele overskuddsskatten (28 %) vil kunne benyttes i utligning mot naturressursskatt innenfor det enkelte selskap.

2) Dersom naturressursskatt ikke fullt ut kan samordnes med overskuddsskatten, kan den overskytende delen av naturressursskatten fremføres med renter og benyttes i utligning av overskuddsskatt senere år.

3) I regnskapet for 1996 ble det avsatt en utsatt skatt forpliktelse i Statkraft SF på 630 mill. kr. Denne avsetningen var basert på at foreløpige gjenanskaffelsesverdberegninger av Statkraft SFs driftsmidler i kraftanlegg, som var grunnlaget for Statkraft SFs skattemessige verdier pr 31.12.96. Da endelige gjenanskaffelsesverdier forelå fra NVE i januar 1998, var disse vesentlig høyere enn forventet per 31.12.97, og utsatt skatt avsetningen ble reversert igjen i 1997.

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt. Sammenligningstall for midlertidige forskjeller er endret på grunn av forbedrede estimat.

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
1 691	1 631	1 277	Resultat før skattekostnad	1 440	1 357	1 039
-565	-294	-57	Permanente forskjeller	-332	-146	-31
-435	-296	158	Endring av midlertidige forskjeller	-467	-378	89
-	-	-94	Bruk av fremført underskudd	-	-	-
691	1 041	1 284	Årets skattegrunnlag	641	833	1 097
28 %	28 %	28 %	Skattesats	28%	28 %	28 %
194	292	359	Beregnet overskuddsskatt	180	233	307
- 4	- 29	-29	Godtgjørelses/kredittfradrag	-3	-15	-15
-183	-223	-237	Utligning naturressursskatt	-177	-218	-233
7	40	93	Overskuddsskatt etter utligning	-	-	59

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbart underskudd, samt beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen. I henhold til ny regnskapslov er utsatt skattefordel balanseført i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet. I utsatt skattefordel knyttet til driftsmidler er det i oppstillingen inkludert midlertidige forskjeller i både over-skuddsbeskatningen og grunnrentebeskatningen. Tallene for 1997 og 1998 er omarbeidet, og viser balanseført utsatt skattefordel uten øvre-grense regelen.

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
- 327	- 632	- 307	Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	- 244	-596	- 384
-2 051	-2 180	-2 708	Anleggsmidler	-1 825	-1 939	-2 530
-	-	- 94	Fremførbare underskudd	-	-	-
-2 379	-2 812	-3 109	Sum midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd	- 2 069	-2 535	-2 914
-666	-787	-870	Utsatt skatt/utsatt skattefordel	- 579	-710	-816
-395	-527	-563	Midl. forskjeller grunnrentebeskatn.	- 395	-527	-563
- 126	-86	-41	Fremførbart grunnrenteskatt	- 126	- 86	-41
-205	-191	154	Utsatt skattefordel grunnrentebeskatning	- 205	-191	-154
-871	-979	-1 024	Total utsatt skatt/utsatt skattefordel	-784	-901	- 970
28/20%	28/20%	28/20%	Anvendt skattesats	28/20%	28/20%	28/20%

NOTE 10 ANDELER AV RESULTATPOSTER VEDRØRENDE EIERANDELER I KRAFTVERK DREVET AV ANDRE

I kraftselskaper hvor Statkraft SF har eierandeler uten driftsansvar, jfr. note 12, tar foretaket ut for eget salg en andel av vedkommende selskaps kraftproduksjon som tilsvare eierandelen. Denne kraften inngår som en del av ordinært kraftsalg på lik linje med kraft som produseres i egendrevne verk. Unntatt er pålagt salg av konsesjonskraft som ivaretas av vedkommende kraftselskap og hvor salgsinntekten fordeles til eierne.

Ved slikt eierfellesskap fordeles vedkommende kraftselskaps driftskostnader og driftsinntekter knyttet til salg av konsesjonskraft m.v. på eierne gjennom løpende avregning. Nedenfor følger en oversikt over Statkraft SFs andel av resultatposter i disse kraftselskapene. Beregnet inntekt fremkommer som Statkrafts faktiske uttak av kraft fra eierandelene, multiplisert med gjennomsnittlig pris for salgbart produksjon, samt Statkrafts andel av konsesjonskraftinntektene.

beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
	1999	1998	1997
Beregnet inntekt	440	373	447
Andre driftsinntekter	9	13	10
Overføringskostnader	-39	-33	- 49
Netto driftsinntekter	410	353	408
Erstatninger og konsesjonsavgifter	22	19	20
Produksjonsavgift	-	-	53
Andre driftskostnader	61	59	58
Ordinære avskrivninger	60	60	62
Driftskostnader	143	138	193
Netto finanskostnader	2	8	11
Beregnet resultat før skatter	265	207	204

NOTE 11 IMMATERIELLE EIENDELER

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
-	-	-	Forskning og utvikling	-	-	-
1 249	1 249	1 245	Konsesjoner, fallrettigheter m.v	1 243	1 243	1 239
871	978	1 024	Utsatt skattefordel	783	900	970
3	3	3	Goodwill	-	-	-
2 123	2 230	2 272	Sum	2 026	2 143	2 209

Statkraft SF

Beløp i mill. kroner	rettigheter	goodwill	sum
Anskaffelseskost 01.01.99	1 238	-	1 238
Tilgang 1999	5	-	5
Avgang 1999	-	-	-
Akk. avskrivning 31.12.99	-	-	-
Bokført verdi 31.12.99	1 243	-	1 243
Årets ordinære avskrivning	-	-	-

Konsern

Beløp i mill. kroner	rettigheter	goodwill	sum
Anskaffelseskost 01.01.99	1 244	12	1 256
Tilgang 1999	5	1	6
Avgang 1999	-	-	-
Akk. avskrivning 31.12.99	-	10	10
Bokført verdi 31.12.99	1 249	3	1 252
Årets ordinære avskrivning	-	1	1
Antatt økonomisk levetid	-	5 år	-

Utsatt skattefordel blir nærmere omtalt i note 9.

NOTE 12 VARIGE DRIFTSMIDLER

beløp i mill. kroner	regulerings- anlegg	turbiner, genera- torer mv.	andeler i kraftverk drevet av andre	bygg, vei, bru og kaianlegg	anlegg under utførelse	annet	sum
Statkraft SF							
Anskaffelseskost 01.01.99	15 489	6 247	2 695	4 621	295	1 136	30 483
Tilgang 1999	14	45	9	20	81	153	322
Avgang 1999	-	-	-	12	161	3	176
Akk. avskrivning 31.12.99	2 220	2 136	486	739	-	448	6 029
Bokført verdi 31.12.99	13 283	4 156	2 218	3 890	215	838	24 600
Årets ordinære avskrivning	302	240	60	91	-	66	759
Konsern							
Anskaffelseskost 01.01.99	15 922	6 446	2 695	4 854	1 106	1 325	32 348
Tilgang 1999	13	48	9	20	168	168	510
Avgang 1999	-	-	-	12	162	18	192
Akk. avskrivning 31.12.99	2 431	2 244	486	847	-	563	6 571
Bokført verdi 31.12.99	13 504	4 250	2 218	4 015	1 196	912	26 095
Årets ordinære avskrivning	309	246	60	95	-	88	798
Antatt økonomisk levetid	30–60 år	15–30 år	5–50 år	50–60 år	-	3–40 år	-

Kraftverk m.v. hvor det er delt eierskap med andre, eller hvor fylkeskommuner m.v. har rettigheter til å ta ut og disponere en andel av kraftproduksjonen mot kostnadsdekning, er ført opp etter fradrag for verdien av de andres rettigheter beregnet som deres relative andel av uttak av kraft.

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper har følgende rettigheter til uttak av kraft i kraftanlegg som drives av Statkraft.

kraftverk	andres andeler
Kobbelv	35,00 %
Grytten	12,00 %
Svorka	50,00 %
Leirdøla	35,00 %
Vikfalli	12,00 %
Ulla-Førre	28,00 %
Folgefonn	14,94 %
Eidfjord	35,00 %

Statkraft har følgende eierandeler i kraftselskaper som drives av andre.

beløp i mill. kroner	eierandel	andel varige driftsmidler
Kraftverkene i Øvre Namsen	50,00 %	268
Mørkfoss-Solbergfoss	33,33 %	92
I/S Sira-Kvina kraftselskap	32,10 %	1 448
Aurlandsverkene	7,00 %	410
Røldal-Suldal Kraft AS	8,74 %	-
Sum		2 218

Tilgang og avgang i 1999 for anlegg under utførelse spesifiseres nedenfor.

beløp i mill. kroner	anlegg under utførelse
Bokført verdi 01.01.99	295
Direkte investeringer	81
Aktivering av byggelånsrenter	-
Overføringer til varige driftsmidler	-161
Bokført verdi 31.12.99 Statkraft SF	215
Bokført verdi 01.01.99	1 106
Direkte investeringer	252
Aktivering av byggelånsrenter	-
Overføring til varige driftsmidler	-162
Bokført verdi 31.12.99 konsern	1 196

NOTE 13 EIERANDELER I DATTER- OG TILKNYTTETE SELSKAP

Aksjer i datter- og tilknyttede selskap er behandlet etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

beløp i 1000 kroner	forretnings- kontor	eier- andel	stemme- andel	bokført verdi
Aksjer i datterselskaper eid av morselskapet				
Statkraft Energy Enterprise AS	Bærum	100 %	100 %	2 946 706
Statkraft Holding AS	Bærum	100 %	100 %	4 619 851
Finmark Energiverk AS	Alta	100 %	100 %	343 256
Himal Power Limited	Kathmandu	74 %	74 %	153 458
Statkraft Energy Europe AS	Bærum	100 %	100 %	82 996
Statkraft Forsikring AS	Bærum	100 %	100 %	30 000
Statkraft Anlegg AS	Bærum	100 %	00 %	25 000
Statkraft Engineering AS	Bærum	100 %	100 %	18 500
Statkraft Peru AS	Bærum	100 %	100 %	100
Sum				8 219 867

Aksjer i tilknyttede selskap eid av morselskapet				
Naturkraft AS	Bærum	33 %	33 %	36 994
Peru Hydro SA	Peru	50 %	50 %	4 461
Settefiskanlegget Lundamo AS	Trondheim	47 %	47 %	700
Norsk Kraftesport AS	Bærum	40 %	40 %	200
Nordic Hydropower AB	Stockholm	50 %	50 %	55
Fjordkraft AS	Sandane	50 %	50 %	25
Aursjøveien AS	Sunnalsøra	33 %	33 %	17
Sum				42 452
Sum aksjer i datter- og tilknyttede selskap				8 262 319

Statkraft Anlegg Sør-Afrika er utelatt fra konsolideringen på grunn av at selskapet er av uvesentlig størrelse.

Aksjer i tilknyttede selskap som anses å være av uvesentlig størrelse for konsernet, er behandlet etter kostmetoden også i konsernregnskapet. Dette gjelder alle morselskapets aksjer fra tabellen over, samt aksjene i tabellen nedenfor eid av øvrige konsernselskap.

Aksjer i tilknyttede selskap og ikke konsoliderte datterselskap eid av øvrige konsernselskap

beløp i 1000 kroner	forretnings-kontor	eier-andel	stemme-andel	bokført verdi
ScanEnergi AS	Herning	24 %	24 %	14 511
Fosdalen Industrier AS	Fosdalen	33 %	33 %	1 660
Himal Hydro	Kathmandu	33 %	33 %	243
Statkraft Anlegg Sør-Afrika	Bærum	100 %	100 %	5
Mias AS	Oslo	34 %	34 %	200
Grøner Currie & Brown AS	Bærum	50 %	50 %	752
GBS Data	Bærum	50 %	50 %	276
Norterminal	Trondheim	40 %	40 %	-
Norinvest	Alta	33 %	33 %	100
Sum				17 747

Aksjer i tilknyttede selskap av vesentlig størrelse er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Dette vedrører selskapene nedenfor.

navn	hovedkontor	eierandel	andel stemmer
Oslo Energi Produksjon AS	Oslo	20,0 %	20,0 %
Sydskraft AB	Malmö	29,4 %	28,2 %
BKK AS	Bergen	26 %	26 %
BKK Kraftsalg AS	Bergen	49,5 %	49,5 %

tall i mill. kroner	OEP	Sydskraft	BKK AS	BKKK AS	SUM
Inngående balanse	1 941	5 624	-	-	7 565
Kjøp	-	3 983	2 532	63	6 578
Resultatandel	57	325	62	-2	442
Utbytte	-	-179	-	-	-179
Agio	-	-117	-	-	-117
Utgående balanse	1 998	9 636	2 594	61	14 289

Avskrevet på merverdi 1999	-	104	18	-3	119
Mer/(Mindre)verdi 31.12.99	-	4 024	945	-30	4 939
Avskrivbar merverdi 31.12.99	-	3 362	259	-30	3 591

kjøp i 1999	Sydskraft	BKK AS	BKKK AS
Anskaffelseskost	3 983	2 532	63
Balanseført ek på kjøpstidspunktet	2 174	1 535	87
Merverdi	1 809	997	-24

Beregningen av årets resultatandel for Sydkraft baserer seg på faktiske tall per 30.09.99 tillagt faktisk resultat 01.10. – 31.12.98. For Oslo Energi Produksjon, BKK AS og BKKK AS brukes prognose for 1999.

NOTE 14 ØVRIGE FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

konsern			Statkraft SF			
1999	1998	1997	beløp i mill. kroner	1999	1998	1997
779	803	843	Lån til tilknyttede selskap	779	803	843
-	-	-	Lån gitt til konsernselskap	6 534	2 594	2 404
921	562	309	Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	864	524	276
8	7	7	Andre aksjer og andeler	7	7	7
1 698	1 372	1 159	Sum	8 184	3 928	3 530

Spesifikasjon av andre aksjer og andeler

beløp i 1.000 kroner	eierandel	bokført verdi
Andre aksjer og andeler eid av morselskapet		
Røldal-Suldal Kraft AS ¹⁾	9 %	958
Settefisk AL	19 %	566
EXPO 2000	11 %	250
Sauda Industriutvikling AS	9 %	40
Vefsenlaksen AS	10 %	10
Ansvarlig kapital Statkraft Pensjonskasse		5,000
Andeler borettslag		160
Sum		6,984

Andre aksjer eid av Finnmark Energiverk AS

NEFO AS	1 %	450
Kvænenangen Kraftverk AS	5 %	25
Sum		475

Sum totalt konsern **7,459**

1) Statkraft eier 8,74 % av aksjene i Røldal-Suldal Kraft AS som igjen eier 54,79 % i kraftverket IS Røldal-Suldal Kraft. Statkrafts indirekte eierandel i interessentskapet er derved 4,79 %.

NOTE 15 FORDRINGER

konsern			Statkraft SF			
1999	1998	1997	beløp i mill. kroner	1999	1998	1997
151	206	212	Kundefordringer	340	100	119
226	273	328	Periodiserte inntekter m.v.	185	277	335
77	273	217	Forskjuddbetalte kostnader	65	42	89
854	574	170	Andre fordringer	135	559	155
-	-	-	Kor tiktige fordringer konsernselskap	389	217	170
1 308	1 326	927	Sum	1 114	1 195	868

Kundefordringer er ført opp etter fradrag for avsetning til tap på 10 mill. kr mot henholdsvis 10 mill. kr per 31.12.98 og 26 mill. kr per 31.12.97.

NOTE 16 **INVESTERINGER**

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
24	2	-	Markedsbaserte aksjer	-	-	-
122	178	149	Markedsbaserte obligasjoner	6	65	149
-	1 340	253	Sertifikater og gjeldsbrev	-	1 340	253
146	1 520	402	Sum	6	1 405	402

Obligasjoner per debitorkategori

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
10	10	-	Storbanker	-	-	-
31	13	30	Forretnings/Sporebanker	6	-	30
5	70	66	Kredittforetak	-	65	66
10	10	-	Industri	-	-	-
66	75	53	Offentlig sektor	-	-	53
122	178	149	Sum	6	65	149

Alle obligasjoner er i norske kroner.

NOTE 17 **LIKVIDE MIDLER**

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
1 299	1.796	751	Kontanter og bankinnskudd	1 012	1 623	322

Bundne bankinnskudd vedrørende skattetrekk utgjorde 29,6 mill. kr for konsernet og 17,2 mill. kr for Statkraft SF. I tillegg kommer sikkerhetsstillelse knyttet til kraftomsetning over børs på 254,8 mill. kr. Statkraft SF har en langsiktig kommitert kredittlinje på USD 250 mill. (NOK 2.008 mill.) som er ubenyttet, samt en kassekreditt på NOK 100 mill. som det ikke var trukket på pr. 31.12.99.

NOTE 18 **EGENKAPITAL**

beløp i mill. kroner	konsern	Statkraft SF
Egenkapital per. 31.12.98	17 322	16 758
Årets resultat	946	686
Konvertering av lån til selskapskapital	3 850	3 850
Utbytte	-600	-600
Endring i minoritetsinteresser	-4	-
Omregningsdifferanse	-11	-
Egenkapital per. 31.12.99	21 503	20 694

NOTE 19 **AVSETNING FOR FORPLIKTELSER**

konsern			beløp i mill. kroner	Statkraft SF		
1999	1998	1997		1999	1998	1997
21	28	46	Pensjonsforpliktelser	13	14	30
106	-16	126	Andre avsetninger for forpliktelser	86	-16	130
127	12	172	Sum	99	-2	160

Statens Pensjonskasse/Annen kollektiv pensjonsordning

Statkraft har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse. Ytelsene er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon samt avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser.

Grøner har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i et privat forsikringsselskap. I denne dekkes lønn opp til 12G. Pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til foreløpig Norsk Regnskapsstandard for pensjonskostnader.

Premiefastsettelse og beregning av verdien av pensjonsforpliktelsene skjer etter aktuarielle prinsipper. Ordningen i Statens Pensjonskasse er imidlertid ikke fondsbasert. Utbetalingen av pensjonene er garantert av staten (pensjonsloven §1). Det simuleres en forvaltning av fondsmidler («fiktive fond») som om midlene var plassert i langsiktige statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til utløpstidspunkt. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til regnskapsført verdi.

Statkrafts pensjonskasse

har vedtatt en supplerende pensjonsordning som kommer i tillegg til ytelser fra Statens Pensjonskasse. Tilleggsordningen dekker full pensjon (66 %) opp til 12G, samt full etterlattepensjon for alle ansatte. Alle ansatte i Statkraft er medlem av pensjonsordningen.

Udekkede pensjonsforpliktelser

Statkraft har i tillegg til ovenfornevnte også inngått pensjonsavtaler med 10 av lederne i konsernet. Disse pensjonene dekkes over driften. Grøner har også pensjonsforpliktelser overfor 9 personer som dekkes over driften.

Samlet oppstilling

Ved beregning av årets netto pensjonskostnad og netto pensjonsmidler (forpliktelse) er følgende forutsetninger lagt til grunn:

Årlig diskonteringsrente	6,0 %
Lønnsregulering	3,3 %
Regulering av løpende pensjoner	2,9 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,9 %
Forventet frivillig avgang	
• Opp til 45 år	2,5 %
• Mellom 45 og 60 år	0,5 %
• Over 60 år	0,0 %
Forventet avkastning	5,6 %/7,5 %
Inflasjonsrate	2,5 %

Sammenstilling av periodens pensjonskostnad

beløp i mill. kroner	konsern	Statkraft SF	konsern	Statkraft SF
	1999	1999	1998	1998
Nåverdi av opptjente pensjonsrettigheter i året	28,1	20,0	36,9	23,8
Rentekostnader på pensjonsforpliktelsen	37,8	22,8	34,1	20,0
Årets brutto pensjonskostnad	65,9	42,8	71,0	43,8
Forventet avkastning på pensjonsmidler	42,6	24,9	38,5	22,6
Resultatført virkning av endring i estimat, pensjonsplaner og avvik avkastning	27,6	13,4	0,7	-
Årets netto pensjonskostnad	50,9	31,3	33,2	21,2

Avstemming av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

	konsern	Statkraft	konsern	Statkraft SF
beløp i mill. kroner	31.12.99	31.12.99	31.12.98	31.12.98
Pensjonsforpliktelser brutto	645,3	398,2	486,7	347,8
Pensjonsmidler i pensjonskassene	655,0	398,7	512,2	355,3
Netto bokførte pensjonsmidler (forpliktelser)	9,7	0,5	25,5	7,5

NOTE 20 ANSVARLIG LÅN

Den 16.12.99 ble selskapets ansvarlige lån konvertert til selskapskapital. Konvertert beløp utgjør 3.850 mill. kr. Det ble ikke kostnadsført renter på dette lånet i 1999, da selskapets overskudd ikke oversteg nivået som utløser rentebelasting.

NOTE 21 ANNEN LANGSIKTIG GJELD

konsern				Statkraft SF		
1999	1998	1997	beløp i mill. kroner	1999	1998	1997
15 706	12 251	11 729	Obligasjonslån	15 706	12 251	11 729
1 107	1 306	1 021	Gjeld til kredittinstitusjoner	476	818	1 021
4 868	4 540	4 720	Øvrig langsiktig gjeld	4 836	4 713	4 891
21 681	18 097	17 470	Sum	21 018	17 782	17 641

Nærmere spesifisering av tabellen over:

beløp i mill. kroner	1999	1998	1997
Lån fra staten	2 975	3 400	3 825
Øvrige langsiktige lån i norske kroner	8 036	5 893	7 079
Lån i svenske kroner	6 419	4 266	3 388
Lån i euro	1 686	2 095	2 297
Andel av lån i Sira-Kvina Kraftselskap	41	49	175
Forskuddsbetalinger/periodisert kraftsalg	1 847	1 804	877
Lån fra datterselskap	14	275	-
Sum Statkraft SF	21 018	17 782	17 641
Gjeld til datterselskap	-	-275	-
Elimineringer	-103	-	-275
Ekstern gjeld datterselskaper	766	590	104
Sum konsern	21 681	18 097	17 470

Valutafordelingen i tabellen over er hensyntatt underliggende valuta- og rentebytteavtaler med unntak av NOK 340 mill. under «Lån fra staten» som har underliggende valuta- og rentebytteavtale fra NOK til SEK.

Økningen i annen langsiktig gjeld skyldes hovedsakelig finansiering av nye aksjekjøp i Sydkraft. Øvrige langsiktige lån i norske kroner består av ni obligasjonslån på netto 6.066 mill. kr samt lån i utenlandsk valuta på motverdien av netto 1.935 mill. kr hvor Statkraft har eksponering i norske kroner som følge av at rente- og valutabytteavtaler er benyttet. Lån med euro som effektiv valuta, er tatt opp som et ledd i sikringen av fremtidige inntekter i euro, og er derfor bokført til en kurs som tilsvarer kursen på lånetidspunktet. Veid gjennomsnittskurs EUR/NOK er 8,3156. Lån med svenske kroner som effektiv valuta, er tatt opp i sammenheng med Statkrafts investering i Sydkraft AB, og er bokført til den opprinnelige vekslingskursen for lånene. Veid gjennomsnittskurs SEK/NOK er 95,64. I forbindelse med overtagelsen av Finnmark Energiverk AS i 1994 overtok Statkraft SF selskapets obligasjonslån. Lånene er bokført med et nettobeløp, dvs. inkl. egenbeholdning, på 35,3 mill. kr. Gjennomsnittlig effektiv, løpende rente på Statkraft SFs lån ved årsslutt var på 6,32% for lån i norske kroner, 4,26% for lån i svenske kroner og 3,29% for lån i euro.

Avdragsplan

beløp i mill. kroner	2000	2001	2002	2003	2004	rest
Avdragsplan lån fra staten	425	425	425	425	425	850
Avdragsplan øvrige lån	727	3 601	3 215	846	2 058	8 162
Sum Statkraft	1 152	4 026	3 640	1 271	2 483	9 012

Statkraft står fritt til å oppta lån i det private markedet, forutsatt at selskapets totale lån og garantiforpliktelser ikke overstiger verdien av selskapets eiendeler. Eiendelenes verdi fastsettes på grunnlag av siste offisielle balanse, med korreksjon for tilgang og avgang av eiendeler etter balansedagen. Det skal dessuten tas hensyn til verdireduksjoner som er inntruffet etter balansedagen, og som skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående. Begrensningen gjelder ikke kreditter eller garantier med vanlig løpetid som er knyttet til ordinære forretningsavtaler. For å begrense statens ansvar knyttet til Statkrafts forpliktelser, er det fastsatt en øvre ramme for selskapets totale lån og garantiforpliktelser. Denne ble i ekstraordinært foretaksmøte den 21. desember 1999 utvidet fra 32,5 milliarder kr til 42,5 milliarder kr.

NOTE 22 RENTEBÆRENDE GJELD

Rentebærende gjeld på totalt NOK 1.348 mill. består av sertifikatlån på til sammen NOK 1.150 mill. samt et Euro Commercial Paper på USD 25 mill. (NOK 198 mill.).

NOTE 23 ANNEN RENTEFRIGJELD

konsern				Statkraft SF		
1999	1998	1997	beløp i mill. kroner	1999	1998	1997
149	163	96	Leverandørgjeld	118	138	47
203	175	164	Skyldige offentlige avgifter	169	129	154
651	1 057	825	Periodiserte kostnader	557	943	774
131	244	197	Annen rentefri gjeld	42	201	60
600	309	-	Skyldig utbytte	600	309	-
-	-	-	Kortsiktig gjeld til konsernselskap	11	109	37
1 734	1 948	1 282	Sum	1 497	1 829	1 072

NOTE 24 PANTSTILLELSER, FORPLIKTELSER OG GARANTIANSVAR

Pantstillelser Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper er i visse tilfeller gitt rett til å disponere en andel av kraftproduksjonen i Statkraft SFs kraftverk mot å dekke en andel av byggekostnadene, jfr. note 12. Som grunnlag for å finansiere erverv av slike rettigheter er det gitt anledning for fylkeskommunene/selskapene til å stille til rådighet pant i vedkommende kraftverk overfor långiver. Slik pantgjeld utgjør samlet 2.105 mill. kr, mens bokført verdi av pantsatte eiendeler utgjør 6.209 mill. kr per 31.12.99.

Forpliktelser og garantiansvar Statkraft-konsernet har til sammen garantier og forpliktelser på totalt 2.466 mill. kr. Av dette har Statkraft SF forpliktelser og stilt garantier vedrørende prosjekter og kraftutvekslingsavtaler til en samlet verdi av 2.172 mill. kr, hvorav 130 mill. kr refererer seg til prosjekter og 2.042 mill. kr til kraftutvekslingsavtaler. Datterselskapene har garantier, hovedsakelig vedrørende prosjekter, på til sammen 247 mill. kr. Statkraft leier lokaler til sentraladministrasjonen på Høvik. Leiekontrakten løper til 30. juni 2002 med årlig leie (1999) på 14,11 mill. kr. Statkraft inngikk i 1998 avtale med Mustad Eiendom AS om leie av kontorbygg som Mustad Eiendom skal oppføre i Lilleakerveien 6, Oslo. Avtalen har en leieperiode på 20 år med opsjon på ytterligere 10 år. Arbeidet går etter planen og kontorkomplekset ventes å stå ferdig som planlagt i juni 2002.

NOTE 25 POSTER SOM IKKE BALANSEFØRES

Terminkontrakter, valuta:

Valuta:	Kjøpt beløp i millioner:	Solgt beløp i millioner:	Markedsverdi for kontrakter i NOK:
SEK	-	1 883	10 mill
EUR	-	334	207 mill
DKK	-	13	-
USD	25	-	2 mill

Valutaterminene forfaller i perioden 2000 til 2002. Transaksjonene er relatert til avtalte salgsinntekter i de aktuelle valutaene eller låneopptak som skal sikre slike inntekter. Valutaterminkontraktene klassifiseres derved som sikringstransaksjoner og skal i henhold til prinsipper for sikringsbokføring ikke vurderes til markedsverdi med regnskapsmessig virkning. Dette motsvares ved at salgsinntektene som sikres, vil bli bokført til avtalte terminkurser for sikringstransaksjonene. Valutaterminene vises brutto. Markedsverdien av kontraktene pr 31.12.99 var NOK 219 mill. Realisert tap ved sikringskontrakter i valuta er pr 31.12.99 på NOK 3 mill.

Rentebytteavtaler:

Valuta:	Sum brutto hovedstol i valuta:	Markedsverdi for kontrakter i NOK:
NOK	10 099 mill	-5 mill
SEK	5 300 mill	69 mill
EUR	288 mill	34 mill

Rentebytteavtaler inngås for å tilpasse rentesensitiviteten på foretakets lån til hva foretaket til enhver tid anser for å være et hensiktsmessig sikringsnivå. I tillegg benyttes rentebytteavtaler for å forlenge eksisterende valutaterminkontrakter. Markedsverdien av avtalene pr. 31.12.99 var NOK 98 mill.

Rente- og valutabytteavtaler:

Valuta:	Sum brutto hovedstol i valuta:	Markedsverdi for kontrakter i NOK:
Fra valuta til NOK	2 339 mill	29 mill
Fra valuta til SEK	4 858 mill	299 mill
Fra valuta til EUR	55 mill	21 mill
Fra valuta til DKK	187 mill	19 mill
Fra valuta til USD	170 mill	-127 mill

Rente- og valutabytteavtaler inngås for å oppnå gunstig finansiering i ønsket valuta når en kombinasjon av finansiering i annen valuta og en skreddersydd rente- og valutabytteavtale gir lavere rentekostnader enn finansiering direkte i ønsket valuta. Statkraft har underliggende finansiering i CHF, FRF, DKK og JPY. Markedsverdien av avtalene pr. 31.12.99 var NOK 241 mill.

Opsjoner på lån og rentebytteavtaler

Statkraft hadde ved årets utgang inngått opsjon på forlengelse av lån for totalt underliggende beløp på NOK 975 mill. Det er inngått opsjoner på rentebytteavtaler for å tilpasse varighet på rentebytteavtaler med betingelser for underliggende lån for et tilsvarende underliggende beløp. Samlet markedsverdi av avtalene pr. 31.12.99 utligner hverandre.

Renteopsjonsavtaler

Renteopsjonsavtaler inngås for å tilpasse rentesensitiviteten på foretakets flytende lån til hva foretaket til enhver tid anser for å være et hensiktsmessig sikringsnivå. Statkraft hadde ved årets utgang inngått slike renteopsjonsavtaler i SEK for totalt underliggende beløp på SEK 200 mill. Markedsverdi av avtalen pr. 31.12.99 inklusiv opsjonspremie var NOK 0,2 mill.

Fremtidige Renteavtaler (FRA)

Fremtidige Renteavtaler (FRA) inngås for å tilpasse rentesensitiviteten på foretakets flytende lån til hva foretaket til enhver tid anser for å være et hensiktsmessig sikringsnivå. Statkraft hadde ved årets utgang sikret renteforpliktelser i NOK for totalt underliggende beløp på NOK 1.100 mill. Markedsverdien av avtalene pr. 31.12.99 var NOK 0 mill.

Renteeksponering for Statkraft SF:

Reprisingstabell (MNOK)

Reprisingperiode	0-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	>3 år
Bankinnskudd	1 012	-	-	-	-
Innlån, investeringer og derivater	-2 532	-177	-1 994	-10 931	-4 624

(positivt tall = investeringer, negativt tall = innlån)

Tabellen viser hvilke deler av Statkrafts investerings- og innlånsporteføljer som er eksponert for renteendringer i ulike durasjonsintervaller.

Eksponering for hver valuta pr. 31.12.99

Valuta	NOK	SEK	EUR
Modifisert durasjon ¹⁾	1,95	1,63	2,24

¹⁾ Statkraft benytter modifisert durasjon for måling av rentesensitivitet i innlånsporteføljene. Tallet angir prosentvis endring i markedsverdi ved en endring i markedsrenten på ett prosentpoeng.

NOTE 26 MARKEDSMESSIG OG FINANSIELL RISIKO

I sin virksomhet utsetter Statkraft seg for ulike typer risiki. De viktigste er naturlig nok knyttet til produksjon av og handel med kraft, men foretaket er også utsatt for ulike finansielle risiki og operasjonell risiko.

Markedsrisiko

Statkrafts hovedvirksomhet er produksjon av og handel med kraft. I et marked med stort innslag av vannkraft, der tilgangen på vann varierer sterkt fra år til år, vil også pris og produksjonsevne variere betydelig. Dette kan gi store utslag på Statkrafts resultat. Da produksjon og pris ofte er negativt korrelert, dvs. at mye vann og høy produksjon medfører lav pris, og motsatt, gir dette en naturlig demping av det totale utfallsrommet for resultatet. I tillegg til dette driver Statkraft aktiv risikostyring tilpasset den aktuelle markedssituasjonen. På lang sikt søker Statkraft med dette å oppnå en maksimal inntjening fra produksjonen, hensyntatt foretakets risikokriterier.

Risikostyring

Statkraft bruker i stor grad terminkontrakter og andre finansielle instrumenter til inntektssikring. Kontraktshandelen bidrar til å stabilisere Statkrafts inntekter fra år til år, noe som anses ønskelig med tanke på den store usikkerheten som ellers er knyttet til de samlede kraftsalgsinntekter. Disse avhenger både av volatile spotpriser og usikker produksjonsevne. I denne sammenheng er det ingen forskjell mellom fysiske og finansielle kontrakter som handles bilateralt eller via megler, eller finansielle kontrakter i terminmarkedet (NordPool). Det er prisen som primært er den styrende faktor ved valg av handelsform. Det viktigste er dermed at nye kontrakter er gode sett i sammenheng med eksisterende kraftkontrakter og utfallsrommet for både egenproduksjon og spotpriser. For å maksimere forventet inntjening innenfor gitte risikokriterier, justeres kontraktsporteføljen kontinuerlig.

Handel med derivater

Statkraft handler med ulike fysiske og finansielle instrumenter for inntektssikring. Sikringshandelen, som tar hensyn til selskapets nåværende og fremtidige produksjonsevne, har som formål å sikre en optimal kontraktsposisjon i forhold til gitte risikokriterier. Ved utgangen av 1999 hadde selskapet sikret mer enn 55 % av middelproduksjonen frem til og med år 2005. I tillegg til sikringshandelen bruker Statkraft finansielle derivater til å ta begrensede kortsiktige posisjoner i markedet. For begge formål er det etablert interne retningslinjer for grad av eksponering i markedet. Den samlede markedsrisikoen kan tallfestes ved utfallsrommet for netto kraftsalgsinntekter, etter overføring, i forhold til forventningsverdien. Innenfor en sannsynlighet på 80 % anslås utfallsrommet for netto kraftsalg å ligge innenfor +/-800 millioner kroner i 2000 og +/-1.000 millioner kroner i 2001 og 2002. Kraftverksbeskatningen vil dempe virkningen på selskapets resultat etter skatt.

Finansiell risiko

Statkrafts holdninger til finansiell risiko følger av styrevedtak om Statkrafts finansstrategi. Overholdelse av rammer for risikostyring blir rapportert til styret hvert kvartal.

Renterisiko

Finansstrategien fastlegger rammer for durasjon for plasseringer og innlån. Statkrafts innlån skal ha en durasjon på mellom 1 og 3 år for hver enkeltvaluta og for den samlede porteføljen. Bakgrunnen for Statkrafts durasjonsmål er et ønske om å begrense verdiendringer på foretakets netto gjeld. Durasjonsmålet er valgt fordi foretaket antar at det på kort og mellomlang sikt er liten sammenheng mellom henholdsvis inflasjons- og rentenivå og driftsinntekter. På lang sikt antar Statkraft at driftsinntektene vil reflektere endringer i inflasjons- og rentenivå. Som instrumenter for å oppnå ønsket sikringsgrad, benyttes fastrentelån og flytende lån og rente- og valutabytteavtaler til ønsket valuta.

Valutarisiko

Finansstrategien fastlegger rammer for sikringsgrad på valutainntekter og langsiktige investeringer i aktiva denominert i utenlandsk valuta. Valutainntekter som sikres, stammer fra kontrakter der volumer og tidsfastsettelse er kjent, mens investeringer denominert i utenlandsk valuta er langsiktige aksjeinvesteringer. Primært gjelder dette Statkrafts andel i Sydkraft. Bakgrunnen for prinsippene for styring av valutarisiko er at Statkraft ønsker begrenset volatilitet i nåverdien av foretakets fordringer, gjeld og fremtidige inntekter i valuta. Som instrumenter for å oppnå ønsket sikringsgrad, benyttes lån i aktuelle valutaer, rente- og valutabytteavtaler til ønsket valuta samt salg av valuta på termin. Rammene for valutasikring av inntekter gjelder per valuta og er 40–70 % for inntekter 3 år frem i tid og med stigende sikringsgrad for inntekter som materialiserer seg raskere. For sikring av langsiktige investeringer er rammen for sikringsgrad 70–100 %.

Likviditetsrisiko

Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke stemmer overens med den kontantstrømmen som eiendelene genererer. Statkraft har en meget høy kredittverdighet, hvilket bekreftes av en langsiktig kredittrating på henholdsvis Aaa og AA+ fra ratingbyråene Moody's Investor Service og Standard & Poor's. Den høye ratingen hviler i stor grad på bestemmelsene i Lov om Statsforetak som innebærer at et statsforetak ikke kan slås konkurs. Ved en eventuell avvikling av foretaket vil staten være ansvarlig for at kreditorene får full dekning. Statkraft vil, med utgangspunkt i statsforetaksformen, sterk rating og bruk av standardiserte låneprogrammer, på kort varsel kunne finansiere de betalingsforpliktelsene som måtte oppstå. Som en ekstra sikkerhet mot eventuelle urolige finansmarkeder har Statkraft etablert en langsiktig, kommittert kredittlinje på motverdien av USD 250 millioner.

Kredittrisiko

Statkraft påtar seg kredittrisiko primært ved plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer, og ved at det oppstår motpartsrisiko ved bruk av sikringsinstrumenter som rentebytteavtaler, rente- og valutabytteavtaler og valutaterminer. Rammer for total kredittrisiko vedtas av administrerende direktør og rapporteres kvartalsvis til styret. Rammene for hver debitor fastslås avhengig av antatt kredittverdighet og eventuell formell kredittrating.

Kvantifisering av risiko ved plasseringer tar utgangspunkt i hovedstol på Statkrafts fordringer. Kvantifisering av motpartsrisiko per motpart skjer ved en summering av eventuell positiv markedsverdi av sikringskontrakter og et estimat av potensiell økning av denne markedsverdi. Dette gir et uttrykk for tapspotensial ved manglende oppfyllelse av kontrakter fra motpartens side.

Forsikringsrisiko

Statkraft har en betydelig risikoeksponering i den operative driften gjennom skader/tap på eiendeler (primært kraftverk), tapt produksjon og skade på tredjemanns liv og eiendom, for eksempel ved brann, flom eller oversvømmelse etter damskader/-brudd. Statkraft har direkte eller gjennom sitt forsikringselskap Statkraft Forsikring AS kjøpt risikoavlastning i forsikringsmarkedet etter et vidt forsikringsprogram.

Maksimalt tap i egenregning som følge av enkeltskader på eiendeler, er 8 millioner kroner og maksimalt tap per år er 12 millioner kroner. For produksjonstap er maksimalt tapet i egenregning 6 millioner kroner per hendelse.

For å redusere tapsrisikoen ved manglende erstatningsevne hos forsikringselskapene har Statkraft som krav at både direktetegnende forsikringselskap og reassuranseselskap skal ha en rating lik BBB eller høyere. Videre er Statkrafts risiko begrenset av at norske myndigheter har etablert en garantiordning som sikrer at forsikringstaker får skadeutbetaling selv om man har forsikring i et norsk forsikringselskap som går konkurs.

Revisors beretning

Til Foretaksrådet i Statkraft SF

Vi har revidert årsregnskapet for Statkraft SF for regnskapsåret 1999, som viser et overskudd på kr. 686 millioner for morselskapet og et overskudd på kr. 946 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foretakets styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foretakets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for foretakets og konsernets økonomiske stilling pr 31. desember 1999 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 7. mars 2000

ARTHUR ANDERSEN & CO.

Finn Berg Jacobsen

Statsautorisert revisor

Hovedtall

Konsernet

	Enhet	1999	1998	1997	1996	1995
Resultat:						
Brutto driftsinntekter	Mill. kr	5 601	5 314	5 353	5 562	4 536
Netto driftsinntekter	Mill. kr	4 912	4 760	4 702	4 698	3 837
Driftsresultat	Mill. kr	2 174	2 198	1 998	2 354	1 589
Resultat før skatter	Mill. kr	1 691	1 631	1 277	1 686	993
Årsresultat ¹⁾	Mill. kr	946	887	1 228	455	328
Investeringer:						
Investeringer	Mill. kr	7 026	944	1 085	6 772	403
Balanse 31.12:						
Likvide midler	Mill. kr	1 445	3 311	1 153	1 314	2 061
Egenkapital	Mill. kr	21 503	17 322	16 669	14 480	11 032
Totalkapital	Mill. kr	47 048	42 411	40 075	39 089	32 821
Nøkkeltall:						
Totalrentabilitet ²⁾	%	4,7	4,7	6,1	3,8	3,4
Egenkapitalrentabilitet ³⁾	%	4,9	5,2	7,9	3,6	3,0
Brutto for tjenestemargin ⁴⁾	%	30,2	30,7	23,9	30,3	21,9
Netto for tjenestemargin ⁵⁾	%	16,9	16,7	22,9	8,2	7,2
Egenkapitalandel ⁶⁾	%	45,7	40,8	41,6	37,0	33,6
Likviditetsgrad 1 ⁷⁾		0,8	1,5	1,1	0,8	0,8
Rentedekningsgrad ⁸⁾		1,8	1,9	2,0	1,5	1,4
Kontantstrøm fra årets virksomhet	Mill. kr	1 849	1 256	1 427	1 814	1 126
Personal:						
Ansatte 31.12.	Antall	1 430	1 535	1 400	1 037	1 143
Produksjon og salg:						
Produksjon (etter pumping og tap)	TWh	32,5	32,4	27,5	32,2	32,0
Kjøp	TWh	2,5	2,7	3,4	4,4	2,6
Salg kontraktmarkedet	TWh	25,6	27,0	25,2	28,5	27,0
Salg spotmarkedet	TWh	7,9	7,2	2,9	3,8	4,6
Faste eksportkontrakter	TWh	1,5	3,5	2,8	4,2	3,0
Installer t ytelse (Statkrafts andel)	MW	8 800	8 700	8 700	8 700	8 700
Hel- og deleide verk	Antall	91	91	86	86	86

1) 1997 og 1998 er omarbeidet i henhold til ny regnskapslov.

2) $\frac{\text{Årsresultat} + \text{finanskostnader}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}} \times 100$

3) $\frac{\text{Årsresultat}}{\text{Gjennomsnittlig EK}} \times 100$

4) $\frac{\text{Resultat før skatter}}{\text{Brutto driftsinntekter}} \times 100$

5) $\frac{\text{Årsresultat}}{\text{Brutto driftsinntekter}} \times 100$

6) $\frac{\text{Egenkapital}}{\text{Eiendeler}} \times 100$

7) $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortiktig gjeld}}$

8) $\frac{\text{Årsresultat} + \text{finanskostnader}}{\text{Finanskostnader}}$

Samfunnsregnskap og verdiskapning

Samfunnsregnskapet viser hvilke verdier som er skapt gjennom innsats av arbeidskraft, kapital, kunnskap og teknologi, og hvordan disse fordeles på de ulike interessegruppene som har bidratt. De ansatte får sin andel av verdiskapningen gjennom lønn og sosiale ytelser. Eierne

får sin del gjennom utbytte eller tilbakeholdt overskudd, mens långiverne får sin del av verdiskapningen gjennom renter på lån. Stat og kommuner får sin del gjennom skatter og avgifter som bedriften betaler inn. I løpet av de siste årene har Statkrafts verdiskapning økt betydelig, fra 2.039 mil-

lioner kroner i 1994 til 3.004 millioner kroner i 1999. Dette tilsvarer en årlig vekst i verdiskapningen på 9 %.

I 1999 ble de skapte verdiene fordelt med 16 prosent til de ansatte, 31 prosent til långivere, 27 prosent til stat og kommuner og 26 prosent til eieren.

Verdiskapning i mill. kr	1999	1998	1997	1996	1995
Totale driftsinntekter	5 601	5 314	5 353	5 562	4 536
Forbruk av innkjøpte varer og tjenester	1 798	1 495	1 458	1 469	1 248
Brutto verdiskapning	3 803	3 819	3 895	4 093	3 288
Ordinære avskrivninger	799	830	824	827	824
Netto verdiskapning	3 004	2 989	3 071	3 266	2 464
Finansinntekter	210	156	217	235	169
Resultatandel i tilknyttede selskap	443	315	255	-	-
Minoritetsandeler av resultat	1	3	10	-	-
Verdier til fordeling	3 655	3 457	3 533	3 501	2 633

Fordeling av verdiskapning i mill. kr	1999	1998	1997	1996	1995
Ansatte					
Brutto lønn og sosiale ytelser	575	530	396	276	267
Långivere/eiere					
Renter	1 135	1 038	1 193	903	765
Utbytte	600	309	-	-	-
Skatter og avgifter	999	1 171	1 038	1 867	1 273
Bedriften					
Endring egenkapital	346	409	906	455	328
Fordelte verdier	3 655	3 457	3 533	3 501	2 633

Statkrafts 10 største skattekommuner 1997 - 1999

Skatter og avgifter i mill. kroner

Kommune	1999	1998	1997
1 Vinje kommune	65,3	64,6	61,3
2 Suldal kommune	59,1	60,1	66,9
3 Hemnes kommune	57,4	60,1	35,0
4 Rana kommune	49,5	51,2	35,8
5 Tokke kommune	42,3	42,6	37,3
6 Eidfjord kommune	36,7	37,7	38,1
7 Luster kommune	35,9	35,9	37,4
8 Meløy kommune	33,7	41,7	41,3
9 Narvik kommune	32,0	32,5	31,0
10 Nore og Uvdal kommune	27,4	27,3	20,9
Sum	439,5	453,6	405,2

Tabellen omfatter skatter og konsesjonsavgifter betalt direkte til kommunene. Beløpet gjelder betalt skatt for det enkelte regnskapsår. Eventuelle merutbetalinger eller tilbakebetalinger for tidligere år er ikke inkludert.

Statkrafts virksomheter

De siste årene har Statkraft hatt økende aktivitet på etablerte og nye områder. Konsernet har ekspandert innen kjerneområdene kraftproduksjon og kraftomsetning bl.a. gjennom kjøp og samarbeid. Nye områder er handel på kontinentet og indirekte engasjement i kraftsalg til sluttbrukere. Internasjonalisering av virksomheten vil føre til etableringer i nye geografiske områder.

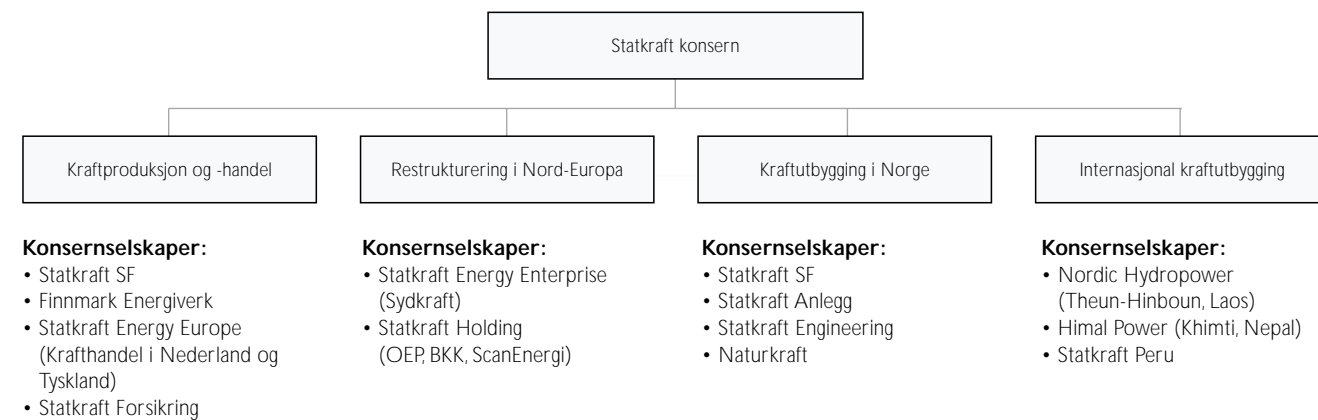
Grunnlaget for Statkrafts visjon om å utvikle foretaket til et ledende nord-europeisk energiselskap er eksisterende produksjonskapasitet. Statkraft har et høykvalitets produksjonssystem med lave kostnader, stor magasinkapasitet og god miljøprofil. Videre er det sentralt at foretaket har åtte års erfaring fra et deregulert marked og at foretaket har lagt bak seg mange av de kritiske endringsproses-

sene som var nødvendige å gjennomføre ved overgangen til et konkurranseutsatt marked. Viktige forutsetninger for å nå visjonen er kompetanse på de ulike områdene, langsiktighet i virksomheten og solid finansiell evne.

På basis av visjonen har Statkraft nedfelt hovedmål som dekker de fire viktigste virksomhetsområdene:

- Videreutvikle og maksimere lønnsomhet innen egen kraftproduksjon og krafthandel.
- Delta i restrukturering av kraftbransjen i Norden og Nord-Europa gjennom oppkjøp og samarbeid.
- Realisere lønnsomme kraftutbygginger i Norge.
- Utvikle lønnsomme kraftprosjekter i andre internasjonale markeder.

Statkrafts aktiviteter er organisert i en konsernstruktur der virksomhetene delvis er organisert i morselskapet Statkraft SF og delvis i operative datterselskaper og holdingselskaper for forvaltning av eierandeler i andre selskaper. Sammenhengen mellom virksomhetsområdene og konsernselskapene fremgår av følgende:

Hovedtall konsernselskaper

	Konsern	Statkraft SF	FEAS	Energy Europe	Energy Enterprise	Holding	Anlegg	Engineering	Himal Power	Peru	Forsikring	Eliminering m.v.
Årsresultat												
Brutto driftsinntekter	5 601	4 949	83	-13	-	-	420	335	-	-	24	-197
Driftsresultat	2 174	2 204	44	-33	-1	-	-4	-6	-	-	-8	-22
Res.andel tilknyttede selskaper	442	-	-	-	325	117	-	-	-	-	-	-
Netto finans	-925	-764	-8	2	-171	13	4	7	-	-	8	-16
Resultat før skatt	1 691	1 440	36	-31	154	130	-	1	-	-	-	-39
Resultat etter skatt 1999	946	686	23	-22	177	127	-	-	-	-	-	-45
Resultat etter skatt 1998	887	642	26	-5	89	88	12	8	-	-	-	27
Balanse 31.12.99												
Likvide midler	1 445	1 018	33	80	67	54	15	37	-	-	1	-
Egenkapital	21 503	20 694	375	73	3 254	4 875	83	45	233	-	30	-8 159
Totalkapital	46 783	44 969	569	100	9 703	4 879	431	178	984	-	147	-15 177
EK-andel	46 %	46 %	66 %	73 %	34 %	100 %	19 %	25 %	24 %	99 %	20 %	

Kraftproduksjon og -handel

Statkraft genererer inntekter først og fremst gjennom kraftproduksjon fra egne vannmagasin. Utfallsrommet for de totale kraftsalgsinntektene er imidlertid betydelig fordi det er stor risiko både i forbindelse med tilgang på vann og fremtidige kraftpriser. Handel med kraftkontrakter er et verktøy i risikostyringen for å redusere utfallsrommet for inntektene og skal også bidra til å sikre ytterligere inntekter. Risiko- og porteføljestyring, produksjon fra eget vann, krafthandel og vedlikehold av kraftstasjonene utgjør en viktig del av Statkrafts kjernevirksomhet. Markedsanalyse av det integrerte kraftmarkedet i Norden utgjør, sammen med hydrologiske data, grunnlaget for Statkrafts fremtidige prisforventninger. Ved simulering av det nordiske kraftsystemet, inkludert utveksling mot resten av Europa, utarbeides prisprognoser basert på forskjellige tilslagsscenarier. Prisprognosene er utgangspunktet både for Statkrafts energidisponering, dvs. produksjon fra eget vann, og handel med kraftkontrakter. Statkrafts energidisponering går enkelt sagt ut på å optimalisere verdien av lagret vann mot prisene i elspotmarkedet. Kraftkontraktene brukes til å styre finansiell risiko knyttet til inntekter fra egen produksjon.

Kontrakter handles både i NordPools terminmarked, gjennom meglere og bilateralt med andre selskaper.

Hydrologi og markedsforhold

For Norge og Sverige samlet kan tilsiget erfaringsmessig variere med 90 TWh mellom våte og tørre år. 1999 ble nok et vått år som lå langt fra normalen. I forhold til det statistiske normalnivået ble tilsiget for Norge og Sverige i 1999 vel 16 TWh høyere enn normalen. 1999 ble det tredje våte året på rad. Dette er ikke veldig unormalt; i perioden fra 1931 til 1990 forekom det fire tilfeller av tre eller fire våte år på rad. I den samme tidsserien forekom også fire perioder med tre eller fire tørre år på rad. Ekstratilsiget ut over normalen som har kommet gjennom 1997 til 1999 er heller ikke spesielt høyt sammenlignet med hva som historisk sett har forekommet i perioder med tre våte år tidligere.

I 1999 lå tilsiget i Norge 13 TWh over normalen. Produksjonen økte med fem prosent og kom opp i 122 TWh. Produksjonen var på samme nivå som i de våte årene tidlig på 1990-tallet. Tilsiget var så høyt at magasinene i Norge økte med nærmere 6 TWh gjennom året, selv om produksjonen var høy.

Samlet forbruk i Norge økte med bare 0,2 prosent, hovedsakelig på grunn av betydelig nedgang i forbruket til elektrokjeler. Gjennomsnittstemperaturen for hele landet var om lag 0,9 grader over normalen. 1999 var 0,6 grader varmere enn i 1998. Det alminnelige forbruket økte med 0,9 prosent, men korrigert for høye temperaturer er veksten nærmere tre prosent. Noe av det samme bildet finner man i Sverige selv om nivået på veksten i kraftforbruket der var lavere. Den faktiske forbruksveksten i Finland var på 1,6 prosent i fjor. Gjennom lang tid har veksten i forbruket vært stabil og høy. Det er med andre ord ingen tegn til redusert vekst i kraftforbruket i Norden.

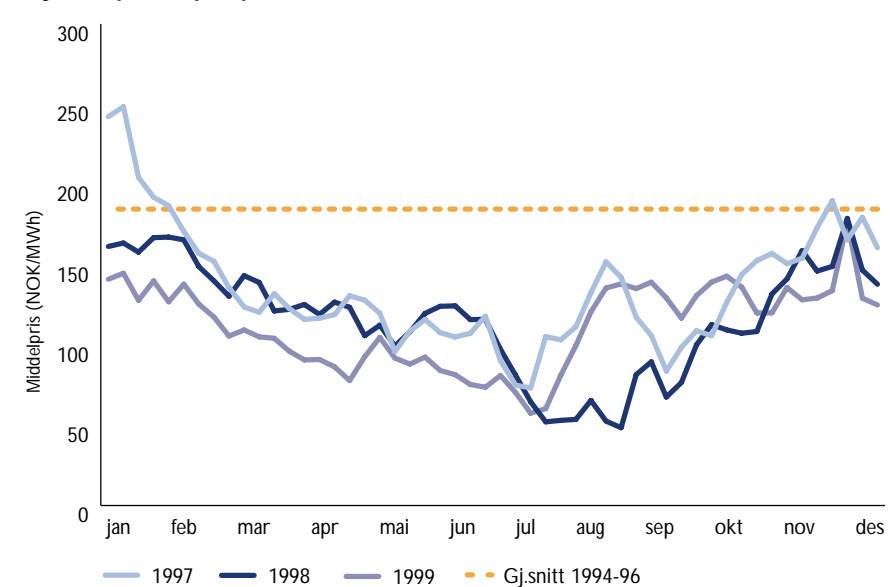
Den betydelige volumusikkerheten i kraftforsyningen, i første rekke tilsigsusikkerheten, men også variasjonen i forbruket, fører til et prisbilde med store svingninger. Fjoråret begynte med en kraftpris for januar på 13,8 øre/kWh. Deretter falt prisen ganske jevnt fram til siste halvdel av april. Sammenlignet med 1998 lå systemprisen 2-3 øre/kWh lavere gjennom de fire første månedene, og nådde et bunnpunkt på 5,8 øre/kWh midt i juli. Deretter kom en periode med betydelig mindre tilsig enn normalt, og prisen steg raskt til et gjennomsnittsnivå på over 13 øre/kWh resten av året. En medvirkende årsak til prisøkningen var svært omfattende vedlikeholdsaktivitet på svenske kjernekraftverk som ga lavere produksjon gjennom sommeren.

Effektsituasjonen

Desember var kjennetegnet ved kulde og høy last i Norge og Sverige. Flere hverdager i uke 50 kom systemprisen opp på et nivå rundt 20 øre/kWh. Enkelte timer med høy last gikk prisen over 50 øre/kWh. Situasjonen med effektknapphet materialiserte seg enda kraftigere 24. januar 2000, da det oppstod en situasjon med betydelig effektmangel i Sverige. Områdeprisen for time 9 ble over 380 øre/kWh.

Systemprisen for hele døgnet ble 38,8 øre/kWh. Etter flere år med relativt betydelig vekst i forbruket, som er blitt skjult av høye temperaturer, øker muligheten for effektknapphet. I løpet av de siste årene har slike situasjoner vært bare i kort tid, men situasjoner med langvarig streng kulde i Norden vil ventelig inntre igjen. Derfor er det et tankekors at effekt legges ned både i Sverige og Norge. I Sverige har nedbygging av oljekondensverk pågått i noen tid, og 1. desember i fjor ble Barsebäck I stoppet med ytterligere 600 MW redusert effekt som resultat. I løpet av 1999 ble også vannkrafteffekt tatt ut av operativ drift i Norge. Aggregat 3 i Vinje Kraftverk på 100 MW ble koblet fra nettet i slutten av november, fordi markedsforhold og rammebetingelser gjorde videre drift ulønnsomt. Tilsiget til Vinje kraftverk kan utnyttes med de to gjenværende aggregatene. Det tredje aggregatet har gitt mulighet til høyere produksjon på dagtid, og tilsvarende mindre på natten – såkalt effektkjøring. Imidlertid har overføringskostnadene for aggregat 3 vært større enn de økte inntektene denne effektkapasiteten gir. Dette ser også ut til å bli situasjonen fremover. Dersom rammebetingelsene og/eller markedsforholdene

Systempriser på spotmarkedet for årene 1997-99

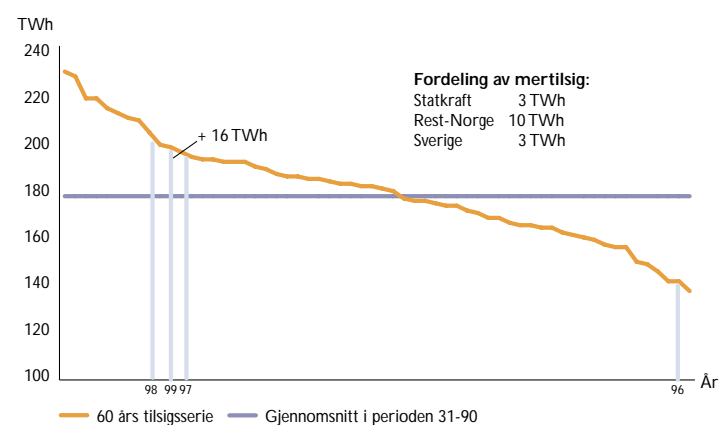
endrer seg vil det være aktuelt å rehabilitere aggregatet og igjen koble det til nettet. Energimessig er Norge kommet i en situasjon med nettoimport også i normalår. 1996 var det første året hvor Norge ble nettoimportør i betydelig omfang. Året var et av de tørreste som finnes i statistikken, og vi importerte 9 TWh mer enn vi eksporterte. Magasinfyllingen ved utgangen av 1996 var svært lav, og selv om de påfølgende tre år ble betydelig våtere enn normalt, fortsatte nettoimporten

både i 1997 og 1998. I fjor ble Norge igjen nettoeksportør. Vi var omtrent i balanse med svenskene totalt sett. Vi importerte knapt 6 TWh fra Sverige i første halvår og eksporterte samme volum i andre halvår. Nettoeksporten til Danmark ble om lag 2 TWh, og en mindre utveksling med Finland og Russland forekom. I sum var den norske nettoeksporten 2 TWh.

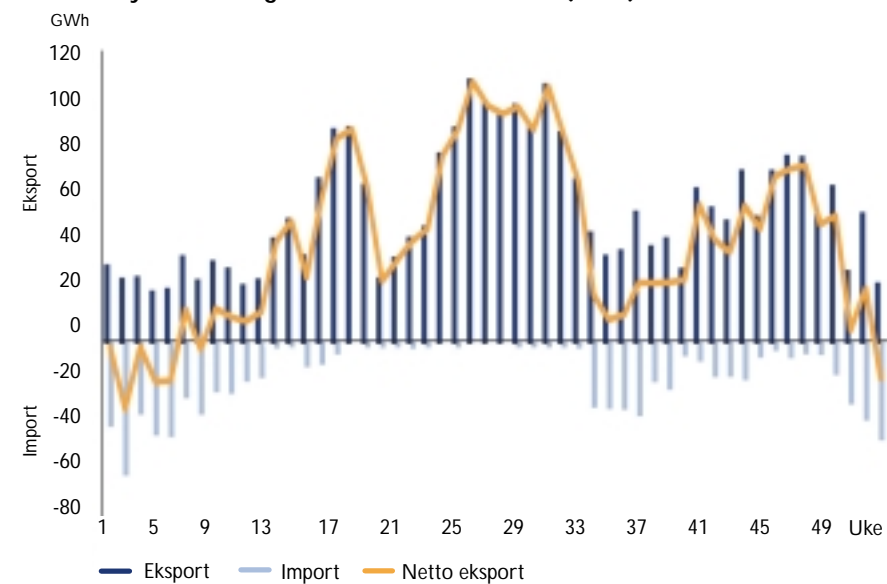
NordPool og kabler

Liberaliseringen av det norske kraftmarkedet i første halvdel av 1990-årene førte til etablering av NordPool, med et fysisk døgntil marked med timesoppløsning og et finansielt kraftmarked med terminkontrakter. Aktiviteten på børsen er i betydelig vekst, og i 1999 ble det handlet 75 TWh i det fysiske spotmarkedet, mens finansiell handel tilsvarte 216 TWh. I tillegg stod NordPool for "clearing" av bilaterale kontrakter tilsvarende 684 TWh. Kontraktverdien av disse nesten 1.000 TWh var 126 milliarder kroner. Lylland og Fyn ble inkludert på NordPool fra 1. juli i fjor, og veksten i omsetningen på børsen i dette anmeldingsområdet har vært sterk. Imidlertid skapte opprettelsen av børsområdet i Vest-Danmark utfordringer knyttet til gjennomføringen av

Statistikk over nyttbart tilsig for Norge og Sverige

Kraftflyt over Skagerrakforbindelsen 1999 (Gwh)

kortsiktig kraftutveksling med Danmark over Skagerrak-forbindelsene. Det er derfor inngått en avtale med NordPool om hvordan ledig kapasitet på kabelene skal utnyttes for lønnsom kraftutveksling mellom børsområdene i Sør-Norge og Jylland/Fyn.

Ved siden av kraftutvekslingen med Danmark brukes også 400 av totalt 1.000 MW kapasitet over Skagerrak-forbindelsene til kraftutveksling med Preussen-Elektra. Denne utvekslingsavtalen startet opp i 1998, og kraften går via en transittkanal gjennom Jylland. Handelen vil øke når en ny kabelforbindelse til Tyskland etter planen vil stå ferdig i 2004.

Teknisk drift og vedlikehold

For å kunne utnytte mulighetene som ligger i de store prisvariasjonene i kraftmarkedet, er det avgjørende å ha et fleksibelt og driftssikkert produksjonsapparat. Vedlikeholdet av produksjonsanleggene tilpasses den aktuelle kraftproduksjonen ved å flytte revisjoner tidsmessig i forhold til den løpende markeds- og vannsitua-

sjonen. Det er også et mål å minimalisere det samlede vedlikeholdet, samtidig som tilgjengeligheten til anleggene skal være høyest mulig i perioder med høye priser. Det er lagt stor vekt på å videreutvikle vedlikeholdsstyringen og bruken av statusanalyser i forhold til anleggene. Ingen større driftsavbrudd eller havarier fant sted i 1999.

Statkraft satser i økende grad på kompetanseoppbygging i forhold til differensiert vedlikehold. Målet er å dreie vedlikeholdsinnnsatsen mot anlegg og funksjoner som gir store konsekvenser dersom de svikter eller får havari. Statkraft ønsker i tillegg å oppnå en mer effektiv kraftproduksjon gjennom en bedret produksjonsstyring og planlegging av tilgjengeligheten. Det er også en økende innsats for å utvikle bedre metoder for å definere riktige prosjekter. Statkraft legger hovedvekten innen FoU på samarbeidsprosjekter gjennom Energiforsyningens Fellesorganisasjon.

Potensialet for energieffektivisering er revurdert og innarbeidet i en oversikt som

danner et utgangspunkt for videre prioritering av konkrete tiltak. Det er lagt grunnlag for oppstart av forprosjekter tilsvarende ca 100 GWh og for realisering av ca 23 GWh i 2000.

Statkraft rehabiliterer dammer, med sikkerhet i fokus, basert på en plan fra 1994. Samtlige tiltak var forutsatt gjennomført innen utgangen av 2002, og 24 av 32 prosjekter er nå ferdigstilt. Ved utgangen av 1999 er det rehabilitert reguleringsanlegg for 230 mill. kroner, mens de gjestående prosjektene er beregnet til om lag 115 mill. kroner. Etter at rehabiliteringsplanen ble utarbeidet og godkjent første gang, er flere eldre kraftverk hjemfalt til staten og overført til Statkraft. Dette forholdet, samt en generell aldring av produksjonsanleggene og nye offentlige sikkerhetskrav, har ført til en stadig utvidelse av planen - både i omfang og i kostnader. I dag inneholder rehabiliteringsplanen ytterligere 20 damanlegg utover den opprinnelige listen fra 1994, og det er anlegg som alle skal rehabiliteres innen utgangen av 2006.

Restrukturering av kraftbransjen i Norden og på Kontinentet

Utviklingen av det europeiske kraftmarkedet i retning av deregulering og handel over landegrensene, har fortsatt i 1999. Liberaliseringen av kraftmarkedet i EU nådde en ny milepæl tidlig på året med innføring av fri markedsadgang for de største forbrukerne. Enkelte land har i tillegg innført fri markedsadgang for mindre forbrukere, mens andre land er mer tilbakeholdne også med å åpne markedet for de større kundene. Dereguleringsprosessen stiller nye krav til kraftselskapene i Europa, og energiselskapene må forholde seg til et konkurranseutsatt marked. Istedenfor forsyningsikkerhet og leveringsplikt, vil konkurransedyktighet gjennom lave kostnader og fleksible produkter stå i fokus.

Handelen forventes å øke, og bevege seg fra fysisk handel i retning av finansiell handel, slik tilfellet har vært i Norden og i andre råvaremarkeder. Den finansielle handelen forventes raskt å bli langt større enn den fysiske. En rekke børser vurderes etablert i Nord-Europa for å håndtere handelen.

Liberalisering av kraftmarkedet fører til økt risiko for dem som deltar i kraftmarkedet. Risikostyring blir stadig viktigere, og det ventes økt interesse fra både produsenter og kunder for produkter som kan bidra til tilpasning av den enkeltes risikoposisjonering.

Kraftbalansen og prisdannelsen i det nordiske markedet vil i økende grad bli påvir-

ket av det som skjer i resten av Europa. Inngående forståelse av det som skjer på Kontinentet, vil derfor bli viktig for å kunne foreta fornuftige disposisjoner i Norden.

I det siste året har det skjedd en rekke oppkjøp, sammenslåinger og allianser mellom energiselskaper som en tilpasning til utviklingen i kraftmarkedene. Denne utviklingen ventes å fortsette med økt konsentrasjon i bransjen i årene fremover. Statkraft tror at den pågående restruktureringsprosessen innenfor kraftbransjen ennå er på et tidlig stadium, og at vi fremover vil se etablering av større enheter gjennom fusjoner og oppkjøp også på tvers av ulike energiformer. Sikkert er at kompetanse, finansiell styrke, handlekraft og tidlig posisjonering er viktig for å lykkes i omstruktureringen.

Statkraft vil videreutvikle de fortrinn selskapet besitter ved et høykvalitets produksjonssystem med lave kostnader, stor magasinkapasitet, god miljøprofil og erfaringer fra et deregulert marked. Statkraft har innarbeidet en sterk, forretningsorientert kultur og engasjerer i dag en høyt kvalifisert stab. Vår posisjon i Norden og resten av Nord-Europa er styrket de senere år blant annet ved inngåelse av langsiktige kraftutvekslingsavtaler, kjøp av eierandeler i selskaper og etablering av handelsvirksomhet på Kontinentet.

Statkraft har inngått langsiktige kraftutvekslingsavtaler med det tyske kraftselskapet PreussenElektra, danske Elsam og

Sep i Nederland. Avtalen med Elsam har vært i operasjon siden 1995, og fra slutten av 1998 har det vært utvekslet kraft med PreussenElektra ved å benytte det danske overføringsnett. Videre innebærer avtalene investeringer i nye kabelforbindelser til Tyskland og Nederland. Det er inngått avtale om levering av kabel til Tyskland, men det gjenstår å avklare flere forhold før kabelen til Nederland kan bestilles.

Den største enkeltinvesteringen de siste årene er kjøpet av eierandeler i Sydkraft AB i Sverige. Statkraft har i løpet av 1999 kjøpt 7,2 millioner A-aksjer og 14,4 millioner C-aksjer. Statkraft eier nå i overkant av 30 prosent av kapitalen i selskapet og noe over 28 prosent av stemmene. Sydkraft er det nest største kraftselskapet i Sverige etter Vattenfall. Selskapet har en midlere årsproduksjon på 28 TWh, bestående i hovedsak av kjernekraft og vannkraft. Sydkraft har i tillegg omfattende aktivitet blant annet innen nettvirksomhet, konsulentvirksomhet, gassdistribusjon og varmekraftproduksjon samt en betydelig kompetanse knyttet til alternativ energi. Selskapet er lokalisert i Sør-Sverige og har en gunstig plassering i forhold til et fremtidig felles nord-europeisk kraftmarked. Den svenske regjeringen besluttet i februar 1998 å starte avviklingen av landets kjernekraft med en av reaktorene på kraftverket Barsebäck som er eid av Sydkraft. Reaktoren ble stengt 1 desember 1999, og det ble inngått en frivillig avtale med

Regjeringen som kompenserte Sydkraft for bortfallet av denne kapasiteten med en eierandel i Ringhals AB som eier kjernekraftproduksjon.

Innenfor produksjonsområdet i Norden har Statkraft de siste årene styrket sin posisjon blant annet ved kjøp av 20 prosent av aksjene i Oslo Energi Produksjon AS og 26 prosent i BKK AS. Aksjeposten i BKK AS gir Statkraft medeierskap i et stort regionalt kraftselskap på Vestlandet. BKK er også en profesjonell og sentral aktør i det nordiske markedet. Kjøpet danner grunnlag for de to selskapene til å dra nytte av hverandres kompetanse.

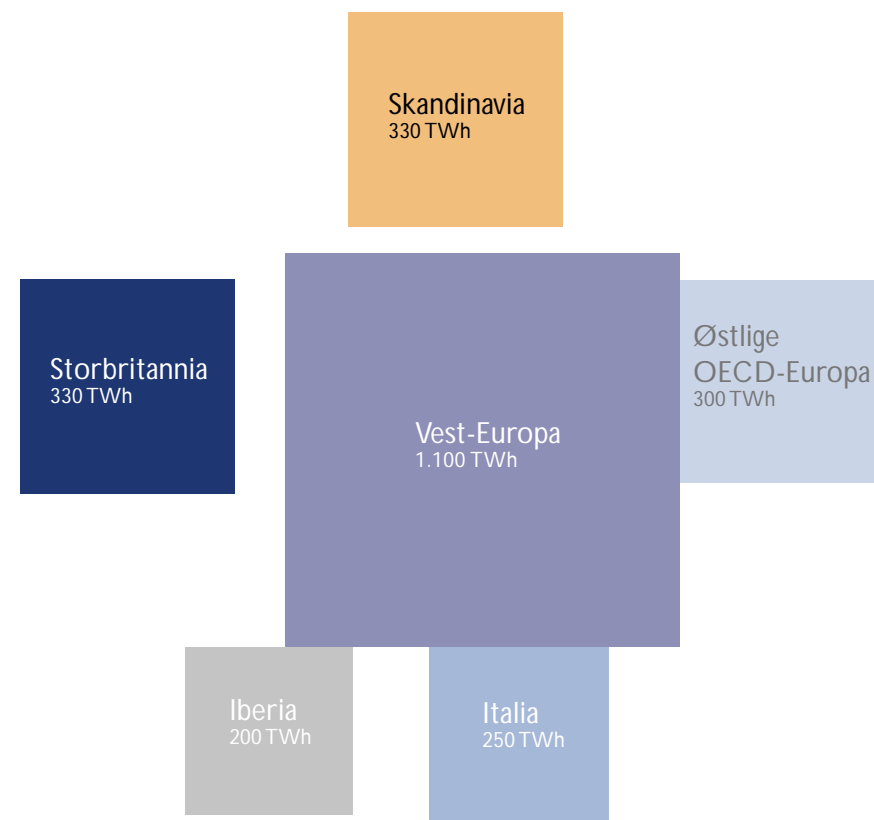
Statkraft har i tillegg til medeierskapet i BKK AS, kjøpt 49,5% av aksjene i BKK Kraftsalg AS. Med eierpostene i BKK Kraftsalg AS har Statkraft blitt medeier i et norsk sluttbrukerselskap. Aksjekjøpene i BKK AS og BKK Kraftsalg AS ble gjennomført i begynnelsen av 1999.

Statkraft ble sammen med BKK Kraftsalg i 1999 medeier i det danske handels- og sluttbrukerselskapet ScanEnergi. ScanEnergi ble etablert høsten 1998 av 9 danske distribusjonsselskaper på Jylland med formål å delta aktivt i det liberaliserte danske kraftmarkedet.

Planene om å utvide handelsaktiviteten i

Europa er videreført med etableringen av Statkraft Energy Deutschland GmbH som skal drive aktiv handel med kraft i det tyske markedet. Selskapet er i en oppbyggingsperiode, og vil innen utgangen av første kvartal 2000 ha åtte ansatte. Det norske holdingselskapet Statkraft Energy Europe AS står som eier både av Statkraft Energy Deutschland GmbH og av Statkraft Energy Nederland B.V. som ble etablert i 1998 for å drive krafthandelsvirksomhet med utgangspunkt i Nederland. Statkraft vil i tiden fremover vurdere en ytterligere utvikling av handelsvirksomheten i Europa.

Illustrasjon over sluttforbruk i europeiske markeder

Kilde: IEA-statistikk

Kraftutbyggingsprosjekter i Norge

H

Ved realisering av ny produksjonskapasitet satser Statkraft på vannkraft, annen ny fornybar energi og gasskraft, som alle er energikilder med lave klimagassutslipp. I 1999 har vi arbeidet videre med utviklingen av vår portefølje av vannkraftprosjekter, og har flere prosjekter til godkjenning hos myndighetene. Vi har videre forberedt konsesjonssøknader for tre vindmøllerparker. Disse ble innsendt i januar 2000. Vi arbeider med nye energikilder og energibærere som saltkraft og hydrogen, og forbereder gasskraftverk gjennom eierskap i Naturkraft.

Vannkraft

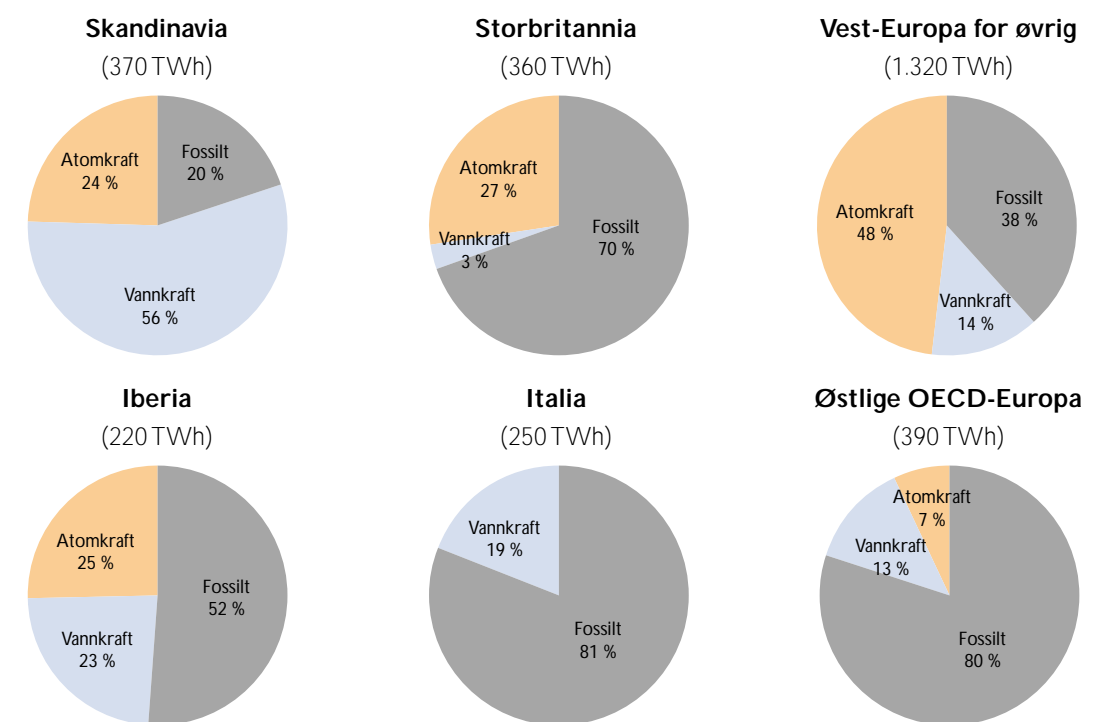
Statkraft ser i dag uutnyttede mulige lønnsomme prosjekter i Norge tilsvarende ca. 4-5TWh. Dette omfatter både nye fall og

forbedringer i eksisterende produksjonsapparat. Det er en stor utfordring å utvikle dette potensialet slik at det både er realiserbart i forhold til miljøhensyn og andre samfunnsinteresser, samtidig som tekniske og økonomiske hensyn ivaretas. Vår konsesjonssøknad om bygging av nytt Bjølvo kraftverk er til behandling hos myndighetene. Dagens kraftverk som Statkraft over tok i 1997, er i dårlig teknisk stand. Vi venter at det blir tatt stilling til søknaden i løpet av andre kvar tal 2000. Vi vil kunne starte bygging når konsesjonen foreligger.

Statkraft har konsesjon på bygging av tre kraftverk i Beiarn, Bjellånes og Melfjord. Etter at konsesjonene ble gitt, har prosjektene blitt gjennomgått på nytt, og det er utviklet løsninger som gir bedre resul-

tat, både teknisk og økonomisk, samtidig som naturinngrepene vil reduseres i forhold til konsesjonsgitte planer. Prosjektene vil bidra med til sammen ca. 1 TWh ny kraft, tilsvarende forbruket til ca. 40.000 husstander. Planendringssøknader for alle tre prosjektene er oversendt myndighetene. Beiarn er det prosjektet som har kommet lengst i prosessen, men det er ikke truffet avgjørelse i saken ennå. Videre arbeid med prosjektene i Bjellånes og Melfjord avventes til myndighetenes avgjørelse for Beiarnutbyggingen foreligger. Under behandlingen av St.prp. nr. 52 ble Elkem gitt første retten til å foreta tilleggsubbygging i Saudavassdraget basert på en leieavtale med Statkraft fram til 2029. Dette utbyggingsprosjektet er derfor tatt ut av Statkrafts portefølje.

Illustrasjon over bruttoproduksjon i europeiske markeder

Kilde: IEA-statistikk

Ny fornybar energi

Statkraft produserer i dag energi fra ren fornybar vannkraft. Dersom veksten i elektrisitetsforbruket fortsetter, vil det gjenværende utnyttede vannkraftpotensialet ikke være tilstrekkelig til å tilfredsstille markedetsbehovet framover. Vi tror derfor at andre fornybare energikilder vil komme til å spille en viktig rolle i framtiden. Av denne grunn er det viktig at Statkraft viderefører og styrker sin satsning på slike energikilder.

Vindkraft

I 1999 har Statkraft videreutviklet og konkretisert utbyggingsplanene for vindkraft på Smøla, Stadt og Hitra. Konesjons-søknader med konsekvensutredninger er utarbeidet og oversendt til myndighetene for behandling. Søknad om investerings- og driftsstøtte, i henhold til myndighetens program for støtte til utvikling av ny alternativ energi, vil innsendes i løpet av første kvartal 2000. Ved godkjenning av både konsesjonssøknad og søknad om støtte,

kan vi være i stand til å igangsette arbeidene med den første vindmølleparken i løpet av 2000.

Saltgradienter

Statkrafts vurderinger av fremtidige muligheter for produksjon av elkraft ved hjelp av saltgradienter er videreført i 1999. Dette er basert på at trykkforskjellen mellom saltvann og ferskvann tilsvarende omtrent 270 meters fall kan utnyttes til kraftproduksjon. Det er til nå gjennomført et toårig studium hvor det teoretiske potensialet er verifisert. I løpet av 2000 er målet å få prøvet teorien ut i praktiske forsøk.

Hydrogen

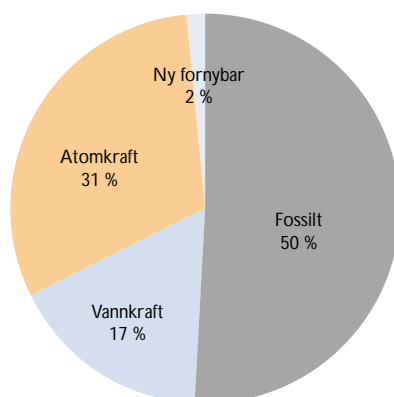
Når energien har fått en form som gjør at den egner seg godt til distribusjon og bruk kalles den en energibærer. Elektrisitet, eksempelvis fra vann- og vindkraft, er en form for energibærer. I fremtidens energisystem vil det være et økende behov for fornybare energibærere. Stat-

kraft har startet et prosjekt for å se på hydrogen som energibærer i et fremtidig energisamfunn. Prosjektet forventes å gi en betydelig innsikt vedrørende produksjon, lagring, transport og anvendelse av hydrogen med tilhørende teknologier og disse teknologiers potensiale i fremtiden.

Gasskraft

Sammen med Hydro og Statoil eier Statkraft selskapet Naturkraft, med en tredel hver. Selskapet fikk i januar 1999 utslippstillatelse for nye anlegg på Kårstø og Kollsnes. Utslippkravene for CO₂ og NO_x er så strenge at de ikke kan oppfylles med dagens beste tilgjengelige teknologi. Vedtaket utelukker også kjøp av CO₂ kvoter før en internasjonal ordning er etablert. Avgjørelsen ble derfor anket, men myndighetene opprettholdt i all hovedsak vedtaket. I forbindelse med Stortingets behandling av Energimeldingen våren 2000 ventes det en avklaring av de politiske rammebetingelsene for gasskraft i Norge.

Bruttoproduksjon i Europa totalt
(3.320 TWh)

Internasjonal kraftutbygging

Kraftutbygging, markedsliberalisering og privatisering i energimarkeder også utenfor Europa gir forretningsmuligheter for selskaper med vannkraftkompetanse. Statkraft ønsker derfor å være et energiselskap som utvikler, eier og driver elkraftproduksjon utenfor Europa i markeder med langsiktig økonomisk vekstpotensial og behov for økt energitilgang. Det er imidlertid en forutsetning for Statkrafts deltagelse at prosjektene ikke anses å være miljømessig kontroversielle. Statkraft har i dag eierandeler i to internasjonale vannkraftselskaper, ett i Laos og ett i Nepal.

Laos

Statkraft har en indirekte eierandel på 10 prosent i det laotiske selskapet Theun-Hinboun Power Company som har bygget ut, eier og driver et 210 MW elvekraftverk i Laos. Kraftverket ble åpnet i 1998, og 1999 var første hele driftsår. Det ble i 1999 produsert 1,5 TWh, og selskapet oppnådde et resultat på USD 30 mill. Tilnærmet hele kraftproduksjonen selges til Thailand i henhold til en 25 års kraftsalgsavtale med det statlig eide thailandske kraftselskapet EGAT. Statkraft mottok ca. USD 2,5 mill. i 1999 som avkastning på investeringen i Theun-Hinboun.

Nepal

Statkraft eier 74 prosent av selskapet Himal Power Ltd. som forestår utbygging av et 60 MW elvekraftverk, Khimti I, i Nepal. Siden byggestart i 1996 har områder med dårlig fjell skapt problemer for den tekniske fremdriften, men byggearbeidene er nå tilnærmet ferdige. Driftstart planlegges i juli 2000 i henhold

til opprinnelige planer. I 1999 ble det fremforhandlet salg av en aksjepost på 23 prosent til BKK AS, som et ledd i en lenge planlagt reduksjon i eierandelen. Transaksjonen er ikke gjennomført i påvente av nødvendige godkjenninger.

Himal Power Ltd. hadde opprinnelig rettighetene til å vurdere utbygging av et kraftverk oppstrøms Khimti I, kalt Khimti II. De tidsbegrensede rettighetene utløp i 1999 og Statkraft søkte i desember 1999 om ny lisens, da rettighetene ble utlyst av nepalesiske myndigheter på nytt.

Peru

Statkraft har i et par år undersøkt mulighetene for utbygging av vannkraftprosjekter i Latin-Amerika, hvor elektrisitetsmarkedene i stor grad er vannkraftbaserte, deregulerte og i ferd med å privatiseres. Peru vurderes som et interessant marked, og Statkraft søkte i 1998 peruanske myndigheter om konsesjon for utbygging av et 525 MW elvekraftverk nord for Lima, kalt Cheves. Konsesjonssøknaden ble avslått i juli 1999. Årsaken synes å være konkurranse mellom nye vannkraftprosjekter og utbygging av gassfeltet Camisea i Peru, som gis høy politisk prioritet. Konsesjonsavslaget på Cheves ble anket i august 1999. Det ventes ingen avklaring på ankebehandlingen før utfallet av anbudskonkurransen om utbygging av Camisea er kjent og Peru har gjennomført sitt neste presidentvalg, tidligst i første halvår 2000.

Fremtidsutsikter

I tillegg til aktivt prosjektarbeid i Peru har Statkraft foretatt studier av markeds- og prosjektmuligheter i Brasil. Det brasilian-

ske kraftmarkedet er i ferd med å dereguleres og privatiseres. Statlig eide kraftselskaper selges ut og konsesjoner for nye vannkraftverk auksjoneres til privat sektor. Brasil har derfor utviklet seg til et interessant marked for internasjonale energiselskaper.

India vurderes også som et interessant marked for vannkraftutbygging. Landet har store utbyggbare ressurser og en raskt økende etterspørsel etter kraft. Statkraft har søkt indiske myndigheter om prekvalifisering for utbygging av vannkraftprosjekter i samarbeid med det føderale statlige indiske vannkraftselskapet NHPC.

Det globale energimarkedet har på 1990-tallet vært dominert av termisk utbygging og tilfanget av konkurransedyktige vannkraftmuligheter for utbygging i privat sektor er begrenset. Vannkraftutbygging synes å tape terreng i konkurranse med termisk kapasitet, spesielt gass, som har lavere kapitalkostnader og kortere byggetid. Dette har ledet til at Statkraft i 1999 har arbeidet med hvordan selskapet bør fokusere sin internasjonale strategi utenfor Europa.

Statkraft og miljøet

Energi og miljø er uløselig knyttet til hverandre. Som Norges ledende energiselskap tar Statkraft et aktivt miljøansvar hver dag. Langsiktige miljøhensyn er et bærende prinsipp for vår virksomhet.

Forbruket av elektrisk kraft øker i takt med forbruksveksten i samfunnet for øvrig. Stadig nye tekniske hjelpemidler letter hverdagen vår, og de krever strøm for å gjøre det. Vi bruker stadig mer elektrisitet. De siste årene har Norge hatt netto import av kraft fra utlandet. Den kommer i stor grad fra danske kullkraftverk, og fører til betydelige utslipp av klimagassen CO₂.

Det er gode miljøgrunner til å utnytte det potensialet som finnes for lønnsom energieffektivisering i Norge, men det er likevel ikke nok til å dekke kraftunderskuddet. Når vi nå går mot et felles nordeuropeisk kraftsystem, så er ikke hovedutfordringen at Norge skal være selvforsynt med vannkraft. Framover må målet være å høste miljøgevinstene som ligger i effektiv utnyttning av de samlede energiressursene i dette internasjonale systemet. Vannkraften har store fortrinn som "svingprodusent": "Trege" varmekraftsystemer tar den jevne

belastningen, mens vannkraft tar forbrukstoppe – gjennom døgnet og gjennom året. Blant annet på denne måten kan norsk vannkraft bidra til å redusere utslipp av klimagasser også i andre europeiske land.

"Tenke globalt, handle lokalt"

Miljøslagordet "tenke globalt, handle lokalt" passer godt på Statkrafts virksomhet. Norsk vannkraft gir ren, fornybar energi og er et unikt bidrag til global miljøinnsats. Vannkraft har i Norge kommet i stedet for andre, mer forurensende, energibærere. Nesten all produksjon av elektrisitet er basert på vannkraft, og det plasserer Norge i en særstilling. Derfor slipper vi bare ut 7,9 tonn CO₂ per innbygger årlig, som er mindre enn de fleste land i Europa.

Statkraft handler også internasjonalt. Vi er blant de ledende i verden innen planlegging, bygging og drift av vannkraftverk. Vi er engasjert i Sørøst-Asia og Latin-Amerika – og arbeider etter de samme strenge miljøkrav som i Norge. Statkraft er derfor hovedsakelig involvert i små og middels store elvekraftverk.

Noen av de mest intense miljødebattene

i Norge har vært knyttet til utbygging av vannkraft. Miljøorganisasjonene har spilt en viktig rolle for å få politiske myndigheter – og Statkraft – til å sette miljøhensyn enda høyere på dagsordenen. Men debattene har også satt vannkraft i et urimelig dårlig miljølys. Det er tross alt en viktig miljøressurs vi forvalter. Miljøorganisasjonene har når det gjelder vannkraftutbygging handlet mye lokalt, men ikke tenkt særlig globalt. Motstanderne av vannkraftutbygging har fokusert på lokale miljøkonsekvenser, men det er også nødvendig å vurdere disse opp mot nasjonale og globale konsekvenser – mindre vannkraft gir økt forbruk av langt mer forurensende energi.

Utbygging av vannkraft

Til sammen 325 vassdrag er helt eller delvis vernet gjennom de fire verneplanene for vassdrag som Stortinget har vedtatt. Disse planene skal bevare et representativt utvalg av norsk vassdragsnatur. Disse vassdragene er det ikke aktuelt å bygge ut, men det kan gis konsesjon for å ruste opp eksisterende kraftverk.

Samlet plan for vassdrag er den nasjonale rammeplanen for vassdrag som ikke er

med i verneplanene. Her finner vi utbyggingssjekter som kan konsesjonsbehandles straks og fortløpende for å bidra til energidekningen i årene framover (kategori I) og prosjekter som kan konsesjonsbehandles på noe lengre sikt. Til sammen utgjør dette et potensial på ca. 30 TWh. Det er viktig for det globale miljøet at det produseres mer ren, fornybar energi. Statkraft vil bidra aktivt til en ansvarlig utnyttning av det gjenstående norske potensialet for vannkraft. Moderne vannkraftutbygging er langt mer skånsom mot natur og miljø enn før. Miljøhensyn sikres også gjennom en svært grundig behandling av konsesjoner for utbygging. I omfattende konsekvensutredninger vurderes alle miljøaspekter – og andre forhold – i detalj. I selve anleggsfasen stilles strengere miljøkrav enn tidligere, og moderne anleggsteknologi gjør de synlige inngrepene i naturen vesentlig mindre enn før.

Miljøvennlig drift av vannkraftverk

Også for driften av våre vannkraftverk har vi høye miljøambisjoner. Samfunnet stiller strenge miljøkrav gjennom konsesjonsbetingelsene. Derfor er miljøhensyn helt sentrale i den daglige driften. Statkraft har bygd opp unik miljøkompetanse gjennom tiår, som sikrer at viktige krav til blant annet vannføring og vannstand i magasinene følges forsvarlig opp. Statkraft tar ansvar for vassdragene vi utvinner kraften fra. Vi arbeider for eksempel aktivt med fiskeforsterkingstiltak. Årlig setter vi ut 500.000 – 600.000 yngel, settefisk og smolt av laks, sjørørret, røye og innlandsørret. Statkraft har bygd flere stamfiskanlegg, vi driver fisketrappes og har på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning det operative ansvaret for to av landets tre genbanker for fisk. Lakseforsterkingssjekter i Suldalslågen har vakt internasjonal anerkjennelse. Det

skal gi kunnskap om forholdene i denne mest vannrike elven på Vestlandet, slik at den fortsatt kan være et viktig reproduksjonsområde for Atlanterhavslaksen, men også utvikle nye og bedre metoder for lakseforsterkingstiltak generelt.

Alternativer til vannkraft

Omfattende forskning og utvikling legger grunnlaget for Statkrafts høye miljøambisjoner også inn i det nye århundret. Ny kunnskap og teknologiske løsninger gjør utbygging og drift av ny vannkraft mer miljøvennlig. Som framtidsrettet energikilde vurderer vi kontinuerlig andre energikilder.

Andre fornybare energikilder har i dag en svært liten del av energiproduksjonen i verden. Oppfølgingen av Kyoto-protokollen kan komme til å gjøre disse mer lønnsomme i forhold til fossile energikilder. Statkraft har vurdert potensialet for vindkraft som særlig interessant i Norge. Institutt for energiteknikk har beregnet det norske vindkraftpotensialet til 12 TWh. Kostnadene for vindkraft har sunket, og vil ventelig fortsette å synke.

Statkraft har gjennomført vindmålinger i en rekke kommuner, og har satt i gang planleggingen av vindkraftverk på Stadlandet, Hitra og Smøla. Konsesjonsøknader for de tre kraftverkene ble levert i januar 2000. I likhet med vannkraft, forurenses ikke vindkraft, men også utnyttning av vindkraft kan ha miljøkonsekvenser – det medfører landskapsinngrep og kan endre dets visuelle karakter.

Statkraft har som deleier i Naturkraft ønsket å utnytte noen av våre gassressurser til innenlands kraftproduksjon. Hvis vi "tenker globalt", og husker at vi har et nordisk, snart nordeuropeisk, kraftmarked, så er det gode miljøargumenter for dette. Utslipp fra naturgass er langt lavere enn for utnyttning av andre fossile brensler.

Framfor alt er utslippene av CO₂ fra gasskraftverk bare halvparten av utslippene fra kullkraft. Norsk gasskraft vil erstatte mer forurensende kullkraft som vi nå importerer særlig fra Danmark.

Veien videre

For første gang distribuerte Statkraft i 1999 en miljørapport. Det neste målet vi nå arbeider mot er ISO 14000 sertifisering. Viktige trinn i denne prosessen er en gjennomgripende profesjonalisering av miljørapporteringen i hele konsernet og implementering av et program for miljøledelse.

Statkraft tar vindkraft på alvor

Vindkraft er en av menneskets eldste energikilder. Seilbåter og vindmøller har temmet vindenergi i uminnelige tider. Men vindmøller for elektrisitetsproduksjon fikk sitt kommersielle gjennombrudd for bare noen tiår siden. Til gjengjeld har den vindbaserede elektrisitetsproduksjonen i verden de siste årene vokst med 25% årlig. Danmark har vært et foregangsland og har i dag over 5000 vindmøller i drift, men i snitt har de danske vindmøllene en kapasitet på under 200 kW, mens de største kommersielle møllene i dag har effekter på 2-3 MW. Til sammenligning er effekten på de planlagte gasskraftverkene på vestlandet på ca 350 MW hver og har dessuten en brukstid som er mer enn dobbelt så lang.

For Statkraft faller det naturlig å vurdere vindkraft som et tillegg til dagens kraftproduksjon. Fra naturens side er Norge antakelig det land i Europa som ligger best til rette for vindkraftproduksjon. Vindkraft er et naturlig supplement og komplement til den rene fornybare vannkraften som Statkraft og Norge hittil har basert sin energiproduksjon på. Komplement, fordi den norske magasinerbare vannkraftproduksjonen gjør at vindenergien kan lagres og selges når prisen er høyest. Etterspørselen etter kraft er økende både i Norge og Norden, mens tilbudssiden ikke vokser tilsvarende. I Sverige bygges kjernekraften ned, og eldre oljefyrte anlegg holdes ikke ved like. Danmark som har vært en viktig leverandør til Norge og Sverige, faser ut sine eldste kullkraftverk i tråd med landets politiske målsettinger. Blant fornybare energikilder er vindkraft den som ligger nærmest kommersiell anvendelse.

De siste par årene har Statkraft drevet en systematisk kartlegging av vindressur-

sene i Norge. Basert på informasjon hentet fra vindkart identifiserer vi seks potensielle steder med tilfredsstillende vindforhold som i tillegg var tilstrekkelig nær regionalnettet og hadde den nødvendige infrastruktur for transport og fysisk installasjon. Vi etablerte tett kontakt med lokale myndigheter og berørte interesser og sendte så forhåndsmelding med forslag til konsekvensutredning til NVE.

På de seks stedene ble det satt opp måletårn for å registrere vindstyrke og retning. Gjennomsnittlig vindhastighet er et viktig mål. Energiinnholdet i vinden øker med 3. potens av vindhastigheten. En fordel med vindforholdene på disse stedene er for øvrig at det blåser mest om høsten og vinteren når etterspørselen etter energi er størst. Etter evaluering av ett års måledata plukket vi ut Stadtlandet i Selje kommune, Smøla og Hitra for mer detaljerte målinger og videre dialog med grunneierne. Gjennom ett år har det nå blitt gjennomført konsekvensutredninger av en rekke uavhengige konsulenter som har vurdert landskap og estetikk, kulturminner, flora og fauna, støy, landbruk, friluftsliv og andre samfunnsmessige konsekvenser. For vel er vindkraft en fornybar ressurs, men en vindmøllepark er også et svært synlig naturinngrep og vil vekke motstand. Naturvernforbundet, som i utgangspunktet har vært positiv til vindkraft, har vært kritisk til Statkrafts lokaliseringer i nærheten av allerede etablerte industriområder. Til nå har Statkraft ikke funnet slike alternativer med gode nok vindforhold. Men i motsetning til mange vannkraftanlegg, er vindkraftutbygging reversibel. Mye taler for at en vindmøllepark etter en konsesjonsperiode på 25 år enten vil bli erstattet på grunn av den

teknologiske utviklingen, eller rett og slett demontert. Sårene i naturen vil være små og vil i løpet av få år kunne leges helt. Mot slutten av 1999 gjorde Statkraft ferdig konsesjonssøknadene for de tre alternativene som sammen med forslag til reguleringsplaner ble oversendt NVE på nyåret 2000.

For Statkraft er lønnsomhet en forutsetning for utbygging. Produksjonsprisene for vindkraft på de gunstigste lokalitetene ligger i dag på 25-30 øre/kWh. Det er over det dobbelte av gjennomsnittlig børpris for elektrisk kraft det siste året. En strammere kraftbalanse i det europeiske markedet de kommende år kan gi økte priser. Kyoto-mekanismene og krav til reduserte utslipp kan forsterke denne utviklingen og favorisere fornybare utslippsfrie energikilder. Men i land som Danmark og Tyskland har vindkraftprodusenter i dag garanterte priser for sine leveranser på 60-70 øre/kWh takket være storstilt satsing fra myndighetenes side.

Regjeringen har i Stortingsmelding nr. 29 – energimeldingen, beskrevet planer og ønsker for ny produksjonskapasitet. Innen 2010 skal det være etablert 7 TWh ny produksjon basert på nye fornybare energikilder. Av dette skal 3 TWh være vindkraft. Stortingsmeldingen skisserer diverse støtteordninger for å stimulere vindkraftutbygging: Inntil 25% investeringsstøtte, fritak for investeringsavgift og halvert elavgift.

Brorparten av produksjonsprisen for vindkraft er investeringskostnader. Dette innebærer høy risiko for en investor og stiller igjen krav til forutsigbare og langsiktige incentiver. Driftsstøtte over hvert års statsbudsjett gir ikke tilstrekkelig forutsigbarhet og vil neppe bli tatt hensyn til ved en investeringsbeslutning. Ved utgangen av 1999 var det sendt inn planer og søkt om konsesjon for i overkant av 3 TWh ny vindkraft i Norge. Dette tilsvarer en investeringsstøtte i størrelsesorden 1,5-2 milliarder kroner. NVE har ikke midler til å støtte mer enn 10% av dette i 2000.

- Vindkraft kan aldri bli mer enn et supplement til norsk kraftproduksjon. NVE vurderer Norges totale vindkraftpotensial til 12-14 TWh. Til sammenligning er potensialet for utnyttet vannkraft i samlet plan på ca 25 TWh
- Vindkraft er en miljøvennlig fornybar energikilde. Den gir ingen utslipp og krever bare begrensede – og reversible – inngrep i naturen.
- Norge er antakelig det land i Europa som har de beste naturlige forutsetningene for å utnytte vindkraft.
- Lønnsom utbygging av vindkraft forutsetter statlige støtteordninger i overskuelig fremtid. Rammebetingelsene skissert i Stortingsmelding nr. 29 gjør vindkraft til et økonomisk konkurransedyktig alternativ.

Hovedadministrasjon

Statkraft SF
Postboks 494
1323 HØVIK
Tlf.: 67 57 70 00
Faks: 67 57 70 01
E-post: info@statkraft.no
Internet: www.statkraft.no
Besøksadresse:
Veritasveien 26, Høvik

Region Nord-Norge

Postboks 163
8512 NARVIK
Tlf.: 76 96 40 00
Faks: 76 96 40 01

Region Midt-Norge

Gaupnergrandane
6868 GAUPNE
Tlf.: 57 68 28 00
Faks: 57 68 15 69

Region Vest-Norge

Postboks 233
4201 SAUDA
Tlf.: 52 78 64 00
Faks: 52 78 64 01

Region Øst-Norge

Postboks 4
3886 DALEN
Tlf.: 35 07 75 64
Faks: 35 07 72 27

Finnmark Energiverk AS

Posttuttak
9509 ALTA
Tlf.: 78 44 36 00
Faks: 78 44 36 01

Statkraft Engineering as

Postboks 191
1323 HØVIK
Tlf.: 67 57 70 10
Faks: 67 57 70 11

Statkraft Energy

Nederland BV
World Wide Building
Bouwerij 38
NL-1185 XX AMSTELVEEN
Nederland
Tlf.: +31 20 347 2780
Faks: +31 20 347 2799

Statkraft Energi

Deutschland GmbH
Am Seesteern 3
DE 40547 Düsseldorf
Tyskland
Tlf.: +49 211 590 1000
Faks: +49 211 590 1099

**Statoil og Stakrafts
EU-representasjon**

Holidaystraat 5
BE-1831 DIEGEM
Belgia
Tlf.: 00-32-2-725 40 30
Faks: 00-32-2-725 47 45

Statkraft i Sverige

Lars-Eric Kindstedt
Tlf./faks: +46 87 12 86 88
Mobil: 070 439 3475

